

English Phonology Practice Tasks

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

**Наталія Єфремова, Ірина Калиновська,
Еліна Коляда, Наталія Одарчук**

ФОНОЛОГІЧНИЙ ПРАКТИКУМ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

*для студентів спеціальності
035 Філологія (Мова і література (англійська). Переклад)*

Луцьк–2023

УДК 811.111'34(072)

Є 92

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 9 від 22 травня 2023 р.)*

Рецензенти:

Мельник Олена – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов гуманітарних спеціальностей Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Киселюк Наталія – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземної та української філології Луцького національного технічного університету.

Єфремова Наталія, Калиновська Ірина, Коляда Еліна, Одарчук Наталія
Є 18 **English Phonology Practice Tasks = Фонологічний практикум з
англійської мови:** навч.-метод. матеріали. – Луцьк: ВНУ, 2023. – 60 с.

Навчально-методичні матеріали підготовлено з метою систематизації знань студентів першого курсу денного і заочного відділень при проходженні фонологічної практики, яка є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки філолога-перекладача і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами під час вивчення вступного корективного фонетико-орфографічного курсу сучасної англійської мови. Видання складається із семи розділів, які охоплюють тематичний огляд та термінологічний словник, перелік теоретичних питань, зразки тестових завдань платформи MyEnglishLab, тестові завдання з фонології, фонетичний розбір речення, перелік речень для фонетичного аналізу, рекомендований перелік поезій для декламації.

Для студентів факультету іноземної філології Волинського національного університету спеціальності 035 Філологія, освітньо-професійної програми – Мова та література (англійська). Переклад.

УДК 811.111'34(072)

© Єфремова Наталія,
Калиновська Ірина,
Коляда Еліна,
Одарчук Наталія, 2023

CONTENTS / ЗМІСТ

INTRODUCTION	
Вступ	5
1. TOPICAL OUTLINE AND GLOSSARY	
Тематичний огляд та термінологічний словник.....	6
2. THEORETICAL QUESTIONS LIST	
Перелік теоретичних питань	19
3. MyEnglishLab TEST SAMPLES	
Зразки тестових завдань на платформі MyEnglishLab.....	20
4. PHONOLOGY PRACTICE TESTS	
Тестові завдання з фонології.....	24
5. SENTENCE PHONETIC ANALYSIS	
Фонетичний розбір речення.....	39
6. LIST OF SENTENCES FOR PHONETIC ANALYSIS	
Перелік речень для фонетичного аналізу.....	48
7. RECOMMENDED LIST OF POEMS FOR RECITATION	
Рекомендований перелік поезій для декламації.....	49
REFERENCES	
Використана література.....	56
APPENDIX	
Додаток.....	57

INTRODUCTION

Вступ

Фонологічна практика займає важливе місце серед дисциплін за професійним спрямуванням. Вона є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки філолога-перекладача і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами під час вивчення вступного корективного фонетико-орфографічного курсу, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, визначених освітньо-кваліфікаційною характеристикою підготовки фахівців відповідного напрямку (035 Філологія). Практика передбачає безперервність і послідовність її проведення для одержання потрібного обсягу практичних умінь і знань відповідно до ОКР бакалавр.

До початку фонологічної практики здобувачі освіти мають загальні знання з фонетики, одержані під час вивчення англійської та української мов у школі. На початку 1 семестру вони вивчають вступний корективний фонетико-орфографічний курс.

Метою фонологічної практики є формування у студентів ґрунтовних знань про всі компоненти фонетичної будови сучасної англійської мови та навичок літературної англійської вимови, необхідних для свідомого професійного володіння англійською мовою.

Основними завданнями фонологічної практики є:

- систематизація фонетичної теорії, засвоєної студентами під час вивчення вступного корективного фонетико-орфографічного курсу;
- вдосконалення вимови англійських звуків, як ізольовано, так і в мовленнєвому потоці;
- вдосконалення умінь та навичок правильного відтворення та вживання у мовленні (підготовленому, напівпідготовленому та непідготовленому) основних інтонаційних моделей.

Політика оцінювання. Студент максимально може набрати 100 балів за виконання завдань фонологічної практики:

20 балів студент отримує за розгорнуту відповідь на одне із теоретичних питань, поданих нижче;

20 балів – за виконання тестових завдань, розміщених на онлайн платформі MyEnglishLab (<https://english-dashboard.pearson.com/>), які передбачають перевірку рівня сформованості аудитивних навичок студентів;

30 балів – за виконання тесту, спрямованого на перевірку рівня засвоєння теоретичного матеріалу зі вступного корективного фонетико-орфографічного курсу;

30 балів – за комплексний фонетичний розбір речення, який включає транскрибування, інтонування, аналіз фонетичних та інтонаційних явищ (кожен вид роботи оцінюється у 10 балів).

1. TOPICAL OUTLINE AND GLOSSARY

Тематичний огляд та термінологічний словник

Загальні відомості про звукову й писемну форми мови. Органи мовлення та їх участь в утворенні звуків. Дифтонги та трифтонги.

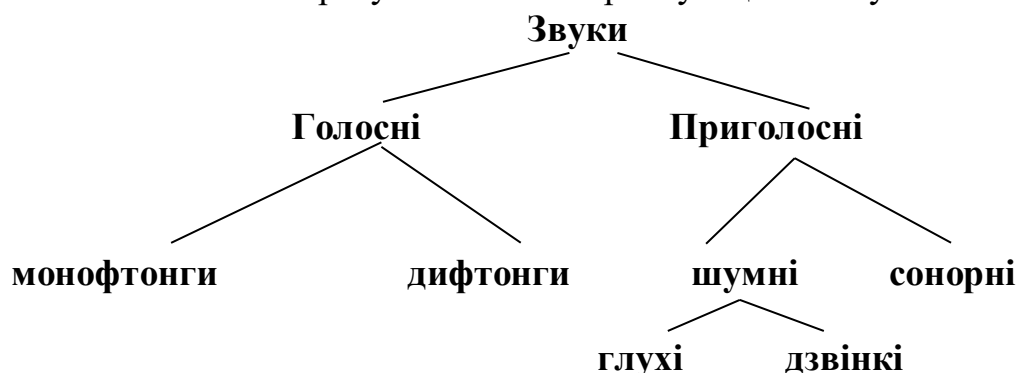
Артикуляція – рухи й розміщення органів мовлення, необхідні для вимови того чи іншого звука.

Активні органи мовлення – рухомі, здатні проводити артикуляційну роботу при утворенні звуків мови (*язик, губи, нижня щелепа, м'яке піднебіння та маленький язичок, голосові зв'язки, задня спинка глотки*).

Пасивні органи мовлення – нерухомі, не виконують самостійної артикуляційної роботи (*верхні й нижні зуби, тверде піднебіння, альвеоли, верхня щелепа, порожнина глотки, носова порожнина, ротова порожнина*).

Звук мови – мінімальна одиниця мовленнєвого потоку; це своєрідний звуковий еталон, який існує у свідомості носія мови.

Звук мовлення – членоподільний конкретний звук, який утворюється за допомогою мовного апарату й має певні артикуляційно-акустичні властивості.

Фонетична транскрипція (фонетичний алфавіт) – система знаків і додаткових позначок, які слугують для позначення вимови.

Фонема – це абстрактне фонетичне поняття, що існує у свідомості носіїв мови як узагальнення низки варіантів звучань, об'єднаних спільними артикуляційно-акустичними ознаками.

Голосний звук – звук, при артикуляції якого потік повітря вільно проходить через ротову порожнину, а голосові зв'язки зсунуті й вібрують. В англійській мові **20 голосних фонем**: 12 *монофтонгів* і 8 *дифтонгів*.

Монофтонг – голосний звук з одного елемента.

Монофтонги: [l], [i:], [V], [u:], [P], [L], [A], [ɑ:], [e], [æ], [z:], [q].

Дифтонг – голосний звук зі складною нестійкою артикуляцією, яка містить два елементи. Під час вимовляння цього звука язик займає положення для одного голосного, а потім змінює положення для другого голосного. Перший елемент, *ядро*, сильніший; другий елемент – слабкий, ненапружений, називається *глайдом*.

Дифтонги: [aI], [eI], [OI], [aV], [qV], [Iq], [εq], [Vq].

Дифтонгоїди – голосні [i:] та [u:], якість артикуляції яких неоднорідна на початку й в кінці вимови.

Трифтонг – це триелементний звук, що складається з дифтонга й нейтрального звука [q]: [alq], [elq], [aVq], [qVq], [Olq]. Питання про односкладовість чи двоскладовість трифтонга є спірним. Одні вчені вважають його односкладовим (М. П. Кочерган, R. Ogden), інші – двоскладовим (В. Ю. Паращук, М. П. Дворжецька).

Приголосний звук – звук, при артикуляції якого органи мовлення утворюють змички або звуження, які перешкоджають проходженню струменя повітря.

В англійській мові є **24 приголосні фонemi**:

глухі [p], [t], [f], [C], [s], [T], [S], [k], [h];

дзвінки [b], [d], [v], [G], [z], [D], [Z], [g];

сонорні [w], [m], [n], [l], [r], [j], [N].

Орфографія – загальноусталений та обов'язковий для всіх способів літерного позначення фонетичного складу кожного слова відповідної мови.

Графема – символ, яким позначають звук; може бути простим й складним. Графема, яка складається з однієї літери, що передає одну фонему, називається *монографом*. Дво-, три- і чотирибуквені графemi, які відповідають одній фонемі, називаються *диграфом*, *триграфом* і *поліграфом* відповідно.

Артикуляційна класифікація англійських приголосних

Англійські **приголосні** класифікуються за такими ознаками:

- за роботою активного органу мовлення та місцем утворення перепони;
- за типом утворення перепони та способом утворення шуму;
- за участю голосових зв'язок і силою артикуляції;
- за положенням м'якого піднебіння.

За активним органом мовлення			Губні		Язикові								
					Передньоязикові					Середньоязикові	Задньоязикові	Фарингальний	
					За положенням кінчика язика								
за місцем утворення перепони			Губно-губні	Губно-зубні	Апікальні			Какумінальні		Палатальний	Веларний		
					Зубні	Альвеолярні	Палатально-альвеолярні	Альвеолярні	За альвеолярні				
Зімкнені приголосні	Шумні	Проривні	p, b			t, d						k, g	
		Африкати					tʃ, dʒ						
	Сонанти (носові)	m				n						ŋ	
Щільні приголосні	Шумні, або фрикативні		f, v	θ, ð	s, z	ʃ, ʒ							h
		Сонанти	w					r	j				
	Боковий				l								

За артикулюючим органом, який утворює перепону, англійські приголосні поділяються на **губні**, **язикові** та **фарингальні** (фарингальний приголосний лише один – [h], артикулюється в порожнині зів). **Язикові** приголосні поділяються на **передньоязикові** (перешкода утворена передньою частиною язика і зубами), **середньоязикові** ([j], перешкода утворена середньою частиною язика й твердим піднебінням) й **задньоязикові** ([k], [g], [ŋ], задня частина язика та м'яке піднебіння утворюють перепону). Передньоязикові поділяються на: **зубні**, **альвеолярні**, **палато-альвеолярні**, **заальвеолярний (какумінальний) звук** ([r]).

За положенням кінчика язика приголосні поділяються на **дорсальні** (від латинського *dorsum* – спина), коли кінчик язика опущений до зубів, а спинка піднята до твердого піднебіння, **апикальні** (від латинського *apex* – вершина), коли кінчик язика направлений угору, до альвеол, і **какумінальні** (від латинського *casumen* – впадина), коли кінчик язика загнутий назад.

За місцем утворення перепони губні поділяються на **губно-губні** [p], [b], [m], [w] (під час артикуляції цих звуків перепона утворюється змиканням або зближенням верхньої і нижньої губ), **губно-зубні** [f], [v] (перепона утворюється верхніми зубами й нижньою губою).

За способом утворення перепони приголосні поділяються на **зімкнені** (суцільна перепона утворена органами мовлення, які повністю змикаються і повітря з силою проривається), **щілинні** (перепона несцільна, органи мовлення не змикаються повністю, а лише наближаються один до одного, утворюючи щілину, через яку з тертям проходить повітря), й **зімкнено-щілинні** або **африкати** (суцільна перепона поступово перетворюється в несцільну, в щілину, через яку проходить повітря, утворюючи шум).

За способом утворення шуму – приголосні поділяються на **шумні**, в артикуляції яких шум превалює над тоном, і **сонанти**, при артикуляції яких музикальний тон превалює над шумом, оскільки прохід для повітря ширший, ніж при артикуляції шумних приголосних. Зімкнені приголосні поділяються на **шумні проривні** [p], [b], [t], [d], [k], [g] й **носові сонанти** [m], [n], [ŋ], а щілинні – на шумні щілинні (або фрикативні) [f], [v], [ʃ], [ʒ], [s], [z], [h] і щілинні сонанти [w], [r], [j], [l]. Африкати [ʧ], [ʤ] належать до шумних.

За участю голосових зв'язок приголосні поділяються на **дзвінкі** й **глухі**, які розрізняються не лише наявністю / відсутністю голосу, а й ступенем шуму й м'язового напруження органів мовлення під час артикуляції.

За силою артикуляції приголосні поділяються на **сильні (фортисні)** та **слабкі (ленісні)**.

За положенням м'якого піднебіння – приголосні поділяються на **ротові** та **носові**. Під час вимовляння **носових** приголосних [m], [n], [ŋ] м'яке піднебіння опущене, повітря, що видихається, виходить через носову порожнину, тому ці приголосні вимовляються з носовим забарвленням. **Ротові** приголосні вимовляються з піднятим м'яким піднебінням – і струмінь повітря, що видихається, проходить через ротову порожнину.

Артикуляційна класифікація англійських голосних

У класифікації голосних враховують, насамперед, стабільність артикуляції. За цим принципом класифікації, тобто за **ступенем стійкості артикуляції**, голосні поділяються на дві групи: **монофтонги** і **дифтонги**.

Англійські **монофтонги** класифікуються за такими ознаками:

- I. За участю в артикуляції певної частини язика.
- II. За участю губ.
- III. За тривалістю звучання.
- IV. За ступенем напруження артикуляційних органів.

за вертикальним положенням язика		за горизонтальним положенням язика				
		Передній ряд	Передній, Зміщений назад ряд	Змішаний ряд	Задній, зміщений вперед ряд	Задній ряд
Високе підняття	вузький різновид	i:				u:
	широкий різновид		ɪ		ʊ	
Середнє підняття	вузький різновид	e		ɜ:		
	широкий різновид			ə ʌ		
Низьке підняття	вузький різновид					ɔ:
	широкий різновид	æ				ɑ: ɒ

Язик може переміщатися в горизонтальному й вертикальному напрямках. Щодо місця артикуляції в горизонтальному напрямі, розрізняють такі голосні:

- 1) **голосні переднього ряду** (коли піднята передня частина язика у напрямку до альвеол і передньої частини твердого піднебіння: голосні [i:], [ɪ], [e], [æ]);
- 2) **голосні змішаного ряду** (коли вся спинка язика піднята рівномірно: голосні [ɜ:], [ɹ], [ʌ]);
- 3) **голосні заднього ряду** (коли задня частина спинки язика піднята до м'якого піднебіння, голосні [u:], [ʊ], [ɔ:], [ɑ:], [ɒ]).

За ступенем підняття язика розрізняють:

- 1) **голосні високого підняття**, або закриті голосні, які вимовляються так, що простір між піднятою частиною язика і піднебінням залишається вузьким ([i:], [ɪ], [ʊ], [u:]);
- 2) **голосні середнього підняття**, що вимовляються при середньому піднятті язика ([e],[ɜ:], [ɹ], [ʌ]);
- 3) **голосні низького підняття**, або відкриті голосні, які вимовляються при низькому положенні язика, так, що простір між язиком і піднебінням широкий ([ɔ:], [æ], [ɑ:], [ɒ]).

Голосні фонемі високого, середнього й низького підняття мають **вузький і широкий різновиди**: при вузькому різновиді щілина між піднебінням і поверхнею язика вужча, ніж при широкому. До голосних вузького різновиду належать монофтонги високого підняття [i:], [u:], монофтонги середнього підняття [e], [z:] та монофтонг [L] низького підняття. Решта монофтонгів – широкого різновиду.

За участю губ голосні поділяються на **лабіалізовані**, або огублені, які вимовляються з округленням губ ([u:], [V], [L], [P]) і **нелабіалізовані**, або неогублені, коли губи розтягнуті або займають нейтральне положення (усі інші голосні).

За тривалістю розрізняють:

- 1) **довгі** голосні ([i:], [a:], [L], [u:], [z:]);
- 2) **короткі** голосні ([æ], [l], [e], [ʌ], [P], [V], [q]).

Довгі і короткі голосні розрізняються не лише за тривалістю, а й за особливостями артикуляції. Наприклад, звуки [L] та [P] відрізняються не лише довготою, а й положенням язика; звук [L] – голосний низького підняття вузького різновиду, а [P] – низького підняття широкого різновиду.

За ступенем напруження артикуляційних органів голосні поділяються на **напружені** (всі довгі голосні звуки й звук [æ]) і **ненапружені** (всі короткі звуки).

Фази артикуляції звука

Повна артикуляція ізольованого звука проходить три етапи (фази):

- 1) **екскурсія або приступ** – вихід органів мовлення зі стану спокою, їх рух до утворення перепони чи для зайняття положення для вимовляння відповідного голосного звука;
- 2) **витримка** – збереження перепони (для приголосного) чи певного розміщення органів мовлення (для голосного) протягом певного часу;
- 3) **рекурсія або відступ** – повернення органів мовлення у вихідне положення.

Позиційна довгота англійських голосних

Англійські голосні розрізняються за довготою, яка залежить від позиції у слові й від наголосу:

- голосні мають найбільшу довготу у відкритому наголошеному складі, який є кінцевим у слові: [pi:] [bi:] [ti:] [di:];
- довгі голосні коротші у відкритому наголошеному складі, за яким йде ненаголошений склад, ніж у кінцевому відкритому наголошеному складі;
- у закритому наголошеному складі довгі голосні коротші в позиції перед глухими, ніж перед дзвінками приголосними й сонантами: [bi:] – [bi:d] – [bi:t].

Аспірація – це додатковий шум, який утворюється сильним струменем повітря наприкінці вимовляння глухих зімкнених приголосних [p], [t], [k] перед голосними.

Палаталізація або пом'якшення приголосних – характерна особливість української мови. Палаталізація викликана тим, що, крім основної артикуляції, при вимовлянні приголосного звука середня спинка язика підіймається до твердого піднебіння.

Сполучний [r] – звук [r] в інтервокальній позиції називається сполучним, наприклад: *My brother and mother* [mal 'brADqr qnd mADq]. В кінці слів, які закінчуються на письмі буквою **r** або буквосполученням **re**, він вимовляється як [r], якщо наступне слово починається з голосного.

Редукція голосних

Редукція – це послаблення м'язової напруженості органів мовлення чи скорочення тривалості звучання голосного звука.

Кількісна редукція – це скорочення тривалості звучання голосного у ненаголошеній позиції. Вона може бути частковою і повною.

Повна (або нульова) редукція відбувається тоді, коли звук зовсім випадає. Ненаголошені голосні перед **l, m, n** майже завжди випадають, наприклад: *lesson* ['lesn], *pencil* ['pensl].

Якісна редукція – це втрата чіткості тембру голосного звука. Сутність якісної редукції полягає в тому, що ненаголошені голосні, втративши напруженість, утворюються при нейтральному або близькому до нейтрального положення органів мовлення, внаслідок чого змінюються якісні характеристики цих голосних звуків.

Асиміляція приголосних

Асиміляція (від лат. *assimilatio* – уподібнення) – уподібнення одного звука іншому. Асиміляцію можна аналізувати за різними ознаками: за місцем утворення перепони, за роботою артикуючих органів, за напрямком, за ступенем уподібнення.

Асиміляція за місцем утворення перепони відбувається, коли апікально-альвеолярні звуки [t], [d], [n], [l], [s], [z] під впливом міжзубних [D], [T] також стають міжзубними або зубними (змінюється місце артикуляції), наприклад: *eighth* [eltT], *that theme* ['Dæt \tJm].

Асиміляція приголосних, що впливає на місце артикуляції та на активний орган мовлення одночасно має місце, коли передньоязиковий альвеолярний звук [n] замінюється звуком [N] у словах із наголошеним префіксом *con-* + [k], [g]: *Congress* ['kPNgrqs].

Результатом асиміляції, яка впливає на спосіб артикуляції, зокрема на спосіб продукування шуму, є такі фонетичні явища:

Втрата прориву/вибуху. Якщо в межах одного слова чи на межі слів проривна приголосна фонема [p], [b], [t], [d], [k] або [g] передє інший проривний приголосний або африкаті [C] чи [G], то ці проривні вимовляються безвибухово, оскільки вони втрачають свою “вибуховість”. Це часткова регресивна асиміляція, наприклад: *apt* [æpt], *great trouble* ['greɪt trAbɪ].

Носовий прорив/вибух відбувається при вимові проривних [p], [b], [t], [d], [k] або [g] з носовими сонантами [m], [n]. У цих сполученнях обидва звуки мають аналогічну артикуляцію: кінчик язика утворює змичку з альвеолами, тобто після вимовляння звуків [t], [d] кінчик язика залишається на альвеолах. Звуки [t], [d] втрачають третю фазу (не відбувається вибух), а звук [n] не має першої фази. Це також часткова регресивна асиміляція, наприклад: *beaten* ['bi:tən], *help me* [help miː].

Латеральний (або боковий) прорив/вибух характерний для сполучень зімкнених проривних приголосних з боковим сонантом [l]. В результаті об'єднаної артикуляції зімкненого проривного й сонанта вибух відбувається під час артикуляції сонанта: кінчик язика притиснутий до альвеол і знаходиться там при вимовлянні обох елементів; сонант [l] частково оглушується, тобто має місце ще один вид асиміляції – за роботою голосових зв'язок. Наприклад: *needle* ['ni:dl], *tackle* ['tækl], *dable* ['dæbl].

Фрикативний прорив відбувається при артикуляції зімкненого приголосного в позиції перед щілинними [s], [z]. Вибух зімкненого приголосного стається одночасно з артикуляцією щілинного приголосного, наприклад: *taps* [mæps], *deeds* [di:dz].

Асиміляція може впливати на роботу голосових зв'язок. У результаті асиміляції сонанти [m], [n], [l], [r], [j] частково оглушуються, якщо їм передують глухі приголосні, а глухі – озвучуються під впливом сусідніх дзвінких. Так, глуха фонема [s] у слові *goose* [gu:s] міняється на дзвінку [z] у слові *gooseberry* ['gʊzberɪ] під впливом дзвінкої [b] у слові *berry*, а сонанти [m], [n], [l], [r], [j] частково оглушуються у словах *place* [pleɪs], *twenty* ['twentɪ], *sweet* [swi:t] під впливом глухих приголосних [s], [p], [t], [k].

Асиміляція, що впливає на роботу голосових зв'язок, має місце також у сполученнях приголосних із сонантом [r]. Сполучення приголосних із сонантом [r] характеризуються суцільним вимовлянням, в результаті чого спостерігається уподібнення артикуляції одного із суміжних звуків іншому або їх взаємне уподібнення. Відбувається прогресивна асиміляція за роботою голосових зв'язок: під впливом попереднього глухого приголосного сонант [r] оглушується повністю або частково.

Повне оглушення сонанта [r] спостерігається в позиції після глухих [p], [t], [k] у наголошеному складі, наприклад: [praɪs], [tri:].

Часткове оглушення сонанта [r] відбувається:

- 1) після зімкнених [p], [t], [k] у середині ненаголошеного складу і на стику складів чи слів: ['eɪprɒn], ['di:p rɛd];
- 2) після [p], [t], [k], якщо цим приголосним передує щілинний [s]: [skri:m];
- 3) після глухих щілинних приголосних [s], [ʃ], [ʒ], [f], переважно усередині наголошеного складу: [fraɪ], [ʃri:k].

У сполученні [tr] заальвеолярний [r] окрім часткового оглушення піддається впливу звука [t] за місцем і способом утворення перепони: він стає альвеолярним, наприклад: [tri:], [tred]. У сполученнях [tr], [dr] під впливом заальвеолярного [r] альвеолярні [t, d] стають заальвеолярними. В результаті поєднання звуків вибух

зімкненого приголосного відбувається одночасно із вимовлянням сонанта, що веде до оглушення звука [r] у сполученні [tr], а в сполученні [dr] сонант стає фрикативним. Отже, в цих сполученнях відбувається взаємна асиміляція, наприклад: [dres], [tri:].

Асиміляція, що впливає на положення губ. Під впливом губно-губного щілинного сонанта [w] попередні приголосні [t], [d], [k], [g], [s] огублюються: *quick* [kwɪk], *twenty* ['twentɪ], *dwel* [dweɪl].

Асиміляція, що впливає на положення маленького язичка відбувається, коли носові приголосні впливають на неносові приголосні, наприклад, *let me* [lem mɪ] (у швидкому мовленні [t], [v], уподібнюються носовому [m], що може привести аж до зникнення приголосного: *sandwich* ['sænwɪʃ]).

Асиміляція приголосних може бути **повною, частковою і проміжною**.

Повне уподібнення приголосних має місце при вимові слова *horse-shoe* [hɔːsʃuː]. **Часткова** асиміляція має місце тоді, коли уподібнення відбувається лише за деякими ознаками приголосних фонем, як, наприклад, у *please* [pliːz], де дзвінка сонорна [l] під впливом сусідньої глухої приголосної [p] стає частково пригнаним варіантом основної фонем. **Проміжна** асиміляція має місце там, де асимільований звук змінюється на інший, але він не збігається з асимілюючим приголосним, як, наприклад, у слові *gooseberry* ['gʊzberɪ] (глухий приголосний [s] міняється під впливом [b], але не на [b], а на [z]).

Асиміляція буває **прогресивною**, при якій наступний звук уподібнюється до попереднього, **регресивною**, коли наступний приголосний впливає на попередній, уподібнюючи його собі, **взаємною**, коли має місце обопільний вплив звуків, що стоять поряд, один на одного.

Складоутворення та складоподіл.

Правила складоподілу в англійській мові

Склад – це одиниця мовлення, відрізок звукового потоку, що складається з одного вокалічного звука чи послідовності звуків, у яку входять один чи більше приголосних і один голосний звук, і визначається зміною наростання і спаду звучності. Ядром складу, складотворчим елементом, є вокалічний елемент. Особливістю англійської мови є те, що складоутворюючим елементом може бути сонорний приголосний [m], [n], [ŋ], який знаходиться в оточенні приголосних або якому передуює другий шумний приголосний.

Розрізняють **відкритий і закритий** склади.

Відкритий склад закінчується голосним, **закритий** – приголосним звуком. У відкритому наголошеному складі англійські голосні завжди мають алфавітне читання. Відкритий склад має два різновиди:

1) **абсолютно відкритий склад** – склад, графічний відповідник якого збігається з фонетичним, тобто з його звучанням, наприклад: *be* [biː];

2) **умовно відкритий склад** – склад, який графічно відкритий завдяки так званому “німому е”, а фонетично закритий.

Якщо на межі складів стоять два приголосних звуки, то перший належатиме до першого складу, а другий – до другого. Наприклад: [ten|dɪ].

Склад – поняття фонетичне, а тому поділ слова на склади може проводитися лише при його вимовлянні, а не написанні. При поділі написаного слова на частини, що відповідають складам, вживається термін **силабограф** – графічний корелят складу, наприклад: [ˈte|bl] – ta|ble.

Поняття про наголос

Залежно від того, чи падає наголос на певний склад у слові, чи на окремі слова в реченні, наголос називають **словесним** або **фразовим**.

Словесний наголос – це силове виділення одного або двох складів у межах слова. Наголос позначається знаком [ˈ] перед складом. Словесний наголос у складних словах залежить від семантичної значущості елементів цього слова. У складних іменниках перший елемент, як правило, визначає, обмежує чи вводить другий елемент, а тому він наголошений, а другий елемент залишається ненаголошеним. Наприклад: apple-tree [ˈæpltri:].

Якщо обидва компоненти складного слова семантично рівнозначні, то складний іменник має два основних наголоси. Наприклад: gas stove [ˈgæs ˈstqv]. У деяких іменниках, особливо в тих, у яких другий компонент є двоскладовим чи багатоскладовим, на нього падає другорядний наголос. Наприклад: radio-set [ˈreɪdlqv ˈset]. Складні дієслова мають два основних наголоси: turn on [ˈgqv ˈɒn]; складні прикметники, як правило, мають два основних наголоси. Наприклад: dark-green [ˈdɑ:kˈgri:n].

Фразовий наголос – це силове виділення одного або декількох слів у межах речення. В англійській мові у звичайному неемфатичному мовленні наголошуються самостійні частини мови: іменники, прикметники, смислові дієслова, числівники, прислівники, питальні та вказівні займенники. Артиклі, особові займенники, прийменники, допоміжні дієслова **не наголошуються**.

Особливе виділення слова з метою надання йому більшої виразності й виділення логічного центру висловлювання звичайно називають **логічним наголосом**.

Ритм англійської мови. Поняття про ритмічну групу

Ритм англійської мови характеризується чергуванням наголошених складів через більш або менш однакові проміжки часу, незалежно від кількості ненаголошених складів, що є між ними. Чим більше ненаголошених складів між наголошеними, тим швидше вони вимовляються.

Контраст між наголошеними й ненаголошеними складами за силовим виділенням і приляганням ненаголошених складів до наголошених приводить до поділу фрази на акцентні групи. Їх кількість відповідає кількості наголошених складів, при цьому акцентна група складається, як мінімум, із одного лексично повнозначного слова або повнозначного слова й службових слів, що відносяться до нього.

Отже, акцентна група є одиницею ритмічної організації фрази, її можна назвати *ритмічною групою*.

Оскільки в англійській мові багато односкладових повнозначних слів, а в багатьох дво- і трискладових словах наголос падає на перший склад, то ритмічна

група часто починається наголошеним складом, а ненаголошені склади прилягають до нього як *енклітики*, наприклад: 'Write 'sentence \twenty.

Якщо наголос у повнозначному слові падає не на перший склад, і перед цим словом є одне або декілька службових слів, пов'язаних з ним за смыслом, то в ритмічній групі є *проклітики* – ненаголошені склади, які передують першому наголошеному складу, наприклад:

I 'see an 'apple and a plum.

Відповідно до правил англійського фразового наголосу, специфікою якого є ненаголошеність функціональних слів, і в зв'язку з їх високою частотою в мовленні, типовим для ритмічної організації фрази є чергування наголошених і ненаголошених складів. Під впливом цієї тенденції ненаголошеним у фразі може стати й повнозначне слово, якщо декілька повнозначних слів стоять поряд.

Інтонація мовлення та її компоненти

Інтонація – це складний комплекс елементів, що містить **мелодику, ритм, інтенсивність, темп, тембр і наголос**. Найважливішими компонентами інтонації є **наголос і мелодика**.

Мелодика – це послідовна зміна висоти тону різних складів у межах речення. Тон останнього наголошеного складу в реченні називається **ядерним**. Зміна висоти тону останнього наголошеного складу визначає характер висловлювання: твердження, запитання, наказ, прохання.

Темп вимірюється швидкістю вимовляння й довготою пауз. З поняттям темпу тісно пов'язане поняття **ритму** – чергування наголошених і ненаголошених складів у межах речення. **Тембр** – це емоційне забарвлення висловлювання.

Розрізняють два основних ядерних тони: **спадний і висхідний**. Крім того, є ще **рівний тон**.

Спадний тон надає висловлюванню закінченості, впевненості, категоричності, переконливості. Він вживається звичайно у розповідних, наказових та окличних реченнях, а також у спеціальних запитаннях.

Висхідний тон виражає незакінченість думки, а тому вживається у нетермінальних синтагмах, загальних запитаннях, при перерахуванні тощо.

Рівне завершення шкали використовується для позначення паузи в середині синтагми, викликаної, як правило, затримкою в підборі потрібного слова.

Спадний і висхідний тони бувають двох рівнів – *низького й високого*. Тони низького рівня вживаються у спокійному, емоційно незабарвленому мовленні, а високого – в емоційному мовленні.

Графічно інтонація зображується на шкалі, яка є мелодичним контуром речення, тобто рядом ненаголошених і наголошених складів. Розрізняють такі типи **шкал**:

- 1) поступово спадна шкала,
- 2) поступово висхідна шкала,
- 3) шкала з порушеною поступовістю.

Кожна із цих шкал може мати як спадний, так і висхідний ядерний тон.

Поняття про синтагму

Синтагма – одне слово або мінімальне смислове об'єднання слів, що мають певне граматичне й інтонаційне оформлення; дальший поділ в межах синтагми неможливий без зміни або порушення смислового зв'язку між словами.

Кожна синтагма характеризується певною інтонаційною моделлю, тобто кожен склад цієї синтагми має певну висоту й більший чи менший ступінь значимості. Синтагми, які охоплюють багато складів, складаються з таких частин:

1) **передгакт** – включає ненаголошені й напівнаголошені склади, що передують першому наголошеному складу.

2) **шкала** охоплює наголошені й ненаголошені склади, починаючи з першого наголошеного, який називається *тактом*, і закінчуючи останнім наголошеним, який сюди не належить.

3) **ядро** – останній наголошений склад, який вимовляється низьким спадним або низьким висхідним тоном.

4) **заядерна частина** – ненаголошені й напівнаголошені склади, що йдуть після останнього наголошеного складу.

Ненаголошені склади вимовляються або на тому самому рівні, що й попередній наголошений, вони ніби прилягають до цього наголошеного складу (**ступінчата шкала**), або кожен із них вимовляється на дещо нижчому рівні порівняно з попереднім складом (**поступово спадаюча шкала**); коли заядерна частина шкали містить лише один наголошений склад – це **висока рівна шкала**.

Розрізняють такі **тони**: **низький спадний тон**, **низький висхідний тон**, **високий спадний тон**, **високий висхідний тон**, **спадно-висхідний тон**, **висхідно-спадний тон**, **рівний тон**. Тони низького рівня вживаються у спокійному, емоційно незабарвленому мовленні, а високого – у більш емоційному мовленні.

Спадний ядерний тон виражає завершеність думки, категоричність, визначеність, а тому він є найбільш типовим для розповідних фраз, що виражають просту констатацію факту. Він вживається також у наказових реченнях, у спеціальних запитаннях, які вимагають конкретної інформації, а також в окличних реченнях. **Низький спадний тон** використовується у спокійному, емоційно незабарвленому мовленні для вираження ствердження. **Високий спадний тон** вживається переважно в емоційному мовленні. Такі висловлювання звучать більш енергійно, жваво порівняно з висловлюваннями, що вимовляються низьким спадним тоном, які характеризуються стриманістю.

Висхідний ядерний тон виражає незавершеність думки, а тому він є найбільш типовим для загальних запитань, переліку, розділових запитань. У розповідних реченнях він вживається тільки для вираження сумніву, невпевненості, здивування, вибачення, задоволення, докору, ввічливого заперечення, запрошення, прохання тощо. **Низький висхідний тон** означає таке підвищення голосу, яке починається на низькому рівні діапазону й закінчується на середньому рівні. **Високий висхідний тон** вживається для вираження здивування, прохання повторити сказане, при перепитуванні, а тому він використовується в еліптичних питаннях, які є ніби відлунням щойно сказаного.

Спадно-висхідний ядерний тон вживається в емоційно забарвленому мовленні для вираження протиставлення, припущення, заперечення, недовіри, жалю, попередження, вибачення, здивування з метою виділення комунікативного центру висловлювання. Крім того, цей ядерний тон вживається також для вираження докору, стриманої образи тощо. Спадно-висхідний тон може охоплювати один, два сусідні або багато складів.

Висхідно-спадний тон передає велику міру визначеності, категоричності висловлювання та відчуття сильного подиву, недовіри, шокваності.

Рівний тон вживається у випадку, коли є міркування, роздуми, що сказати далі, та означає незавершеність висловлювання. Він трапляється перед паузою у кінці синтагми. Рівний тон характерний для читання віршових творів та може бути замінений низьким висхідним або високим висхідним тоном.

Наказові речення вимовляються спадним тоном.

Прикладка виділяється в окрему синтагму, наголошується і вимовляється таким самим ядерним тоном, як і означуване слово, але на більш низькому тональному рівні.

Інтенація **звертання** залежить від його місця в реченні. На початку речення звертання наголошене, виділяється в окрему синтагму, яка вимовляється переважно із спадним тоном (як високим спадним, так і з низьким спадним тоном). У середині речення слова-звертання, як правило, не наголошуються, в окрему синтагму не виділяються і продовжують мелодику попередньої смислової групи. У кінці речення слова-звертання мають повний або частковий наголос, залежно від ступеня їхньої семантичної значимості.

Прислівник **there** у зворотах **there is / there are** не наголошується, він має, як правило, редуковану форму вимови. Іменник, який відіграє роль підмета в цьому реченні, вимовляється низхідним ядерним тоном. Обставина або зовсім не наголошується, або несе другорядний наголос. Якщо перед підметом стоїть займенник *some*, то він не наголошується. Слова *many*, *much* або *кількісні числівники* наголошуються.

Мелодика **вставних слів** залежить від місця, яке вони займають у реченні, та значення, що надається цим словам особою, котра говорить. Якщо вставне слово чи конструкція стоїть на початку речення, то вони, як правило, виділяються в окрему синтагму й вимовляються одним із ядерних тонів: спадним, висхідним чи складним спадно-висхідним тоном. Якщо вставне слово чи конструкція стоять у кінці речення, то вони не наголошуються, в окрему синтагму не виділяються, а продовжують мелодику попередньої синтагми.

Загальні запитання вимовляються висхідним тоном, **спеціальні запитання** – спадним тоном. Перша частина **розділового запитання** вимовляється спадним тоном, а друга частина може вимовлятися як спадним, так і висхідним тоном. Це залежить від ставлення мовця до важливості висловлювання. Перша частина **альтернативного запитання** вимовляється висхідним тоном, а друга частина вимовляється спадним тоном.

Читання англійських голосних

В англійській мові голосні читаються за чотирма типами складу:

- 1) відкритий склад: голосна має алфавітне читання;
- 2) закритий склад: голосна читається коротким звуком;
- 3) голосна + r: голосна читається довгим монофтонгом;
- 4) голосна + r + голосна (переважно – голосна e): голосна читається по-різному: довгим монофтонгом, дифтонгом або трифтонгом).

Так звані “німі приголосні”, це приголосні літери, які не вимовляються, але залишаються в орфографії слів за усталеною традицією.

Читання голосних у чотирьох типах складу

Літера	a	o	e	i/y	u
Тип складу					
I (відкритий)	[eɪ] face	[əʊ] note	[i:] he	[aɪ] fine, my	[ju:] tune
II (закритий)	[æ] fat	[ɒ] not	[e] hen	[ɪ] tip, myth	[ʌ] nut
III (гол. + r)	[ɑ:] far	[ɔ:] norm	[ɜ:] her	[ɜ:] fir, myrtle	[ɜ:] turn
IV (гол.+ r+ гол.)	[ɛə] fare	[ɔ:] snore	[ɪə] here	[aɪə] fire	[juə] pure
Ненаголошений	[ə] sofa	[ə] symbol	[ə] taken	[ɪ]/[ə] family	[ə] focus
гол. + rr	[æɪ] carry	[ɒɪ] lorry	[eɪ] berry	[ɪr] mirrow	[ʌr] hurry

Читання голосних диграфів

Диграфом називається сполучення двох голосних літер, які читаються як одна фонема. Розрізняють три групи диграфів:

Перша група – диграфи вимовляються як дифтонги: перший і другий елементи дифтонга передаються відповідно першою і другою літерою диграфа.

Друга група – диграфи вимовляються як дифтонги або монофтонги, звукове значення яких не відповідає читанню літер.

У диграфах **третьої** групи читається лише перша або лише друга літера (вони мають алфавітне читання).

Читання голосних диграфів

Перша група	Друга група	Третя група
ei [eɪ]: vein, veil*	oo в кінці слова [u:]: too; oo+пригол. (крім k) [u:]: soon, tool, moon, loop; oo+k [ʊ]: book, look	ai, ay [aɪ]: main, maid, day, say
oi, oy [ɔɪ]: oil, boy	au [ɔ:]: August, pause,	ie, ye [aɪ]: tie, die, rye
ey [eɪ]: they	aw [ɔ:]: saw	oa, oe [əʊ]: oak, coat, toe, foe
	ou [aʊ]: out, count	ee [i:]: see, meet
	ow [aʊ]: now	ea [i:]: sea, tea, mean*
		eu [ju:]: neutral
		ue, ui [ju:]: due, suit*

2. THEORETICAL QUESTIONS LIST

Перелік теоретичних питань

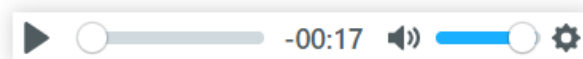
1. Органи мовлення, які беруть участь в артикуляції звуків. Активні й пасивні органи мовлення.
2. Що таке фонема? Різниця між звуком і фонемою. Кількість фонем в англійській мові.
3. Відмінність між англійськими й українськими голосними.
4. Відмінність між англійськими й українськими приголосними.
5. Основні принципи класифікації голосних звуків.
6. Різниця між монофтонгами і дифтонгами.
7. Голосні звуки переднього ряду, їхня характеристика.
8. Голосні звуки змішаного ряду, їхня характеристика.
9. Голосні звуки заднього ряду, їхня характеристика.
10. Трифтонги.
11. Позиційна довгота голосних.
12. Редукція. Види редукції.
13. Основні принципи класифікації приголосних звуків.
14. Артикуляція дзвінких і глухих приголосних.
15. Артикуляція проривних приголосних.
16. Артикуляція альвеолярних приголосних.
17. Відмінність між сонантами і шумними приголосними.
18. Відмінність між зімкненими і щілинними приголосними.
19. Африкати. Особливість артикуляції.
20. Міжзубні приголосні. Особливості артикуляції.
21. Німі приголосні.
22. Аспірація.
23. Палаталізація.
24. Прориви. Види проривів.
25. Асиміляція. Види асиміляції.
26. Наголос. Види наголосу.
27. Поняття про склад. Складоутворення і складоподіл.
28. Типи складу.
29. Правила читання у чотирьох типах складу.
30. Поняття про диграф. Правила читання диграфів.
31. Інтоніяція. Складові інтонації.
32. Тонограма.
33. Ритм англійської мови. Поняття про ритмічну групу.
34. Поняття про синтагму. Складові синтагми.
35. Основні типи тонів в англійській мові.
36. Інтоніаційне оформлення наказових речень.
37. Інтоніаційне оформлення розповідних речень.
38. Інтоніаційне оформлення розділових питань.
39. Інтоніаційне оформлення альтернативних питань.
40. Інтоніаційне оформлення спеціальних питань.
41. Інтоніаційне оформлення речень із конструкцією *there is/ are*.
42. Інтоніаційне оформлення прикладки.
43. Інтоніаційне оформлення звертання у різних позиціях в реченні.
44. Інтоніаційне оформлення вставних слів.
45. Інтоніаційне оформлення обставини місця і часу.

3. MyEnglishLab TEST SAMPLES

Зразки тестових завдань на платформі MyEnglishLab

Pronunciation: /ə/ (1)

Listen and mark the weak /ə/ sound in these sentences.

- 1 Mark is as tall as Tony.
- 2 I like coffee more than tea.

Pronunciation

Listen and choose the word or syllable which has a different vowel sound.

Example:

- 1 a) do
 b) go
 c) true
 d) who

- 2 a) frriendly
 b) when
 c) test
 d) real

Pronunciation

Listen to the sentences and practise saying them. Pay attention to your intonation.

- 1 If you write in a very formal way, it won't be appropriate.

- 2 If I do that, he might think I'm not being polite.

Pronunciation: Word stress (1)

Listen to these words. Click on the syllable which has the main stress in each word.

- 1 adventurous
- 2 easy-going
- 3 ambitious
- 4 even-tempered
- 5 cautious

Pronunciation: -ed endings

Listen and match each word to a stress pattern.

 Keyboard instructions

landed invented decided discussed worked introduced travelled danced arrived lifted Move

Oo

landed (Example)

oO

⌵ DRAG ITEM HERE

oOo

⌵ DRAG ITEM HERE

ooO

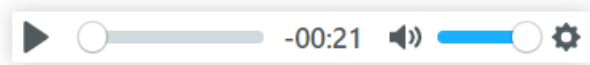
⌵ DRAG ITEM HERE

O

⌵ DRAG ITEM HERE

Pronunciation: contracted form ('s / 've)

Listen to six sentences. Select the sentence you hear.

Example:

- 1 I travelled all night
 I've travelled all night

- 2 He climbed this mountain.
 He's climbed this mountain.

Pronunciation: correcting politely (1)

Listen and click on the main stress in Amy's reply.

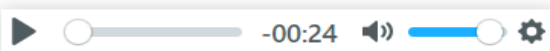

- 1 **Interviewer:** And you mostly work in an office?
Amy: No, our bosses allow us to work at home.
- 2 **Interviewer:** So, you've been spending a lot of time at home. Don't you get lonely, working at home?
Amy: No. I'm always in contact with my colleagues.

Pronunciation: linking (1)

Listen to these sentences and select the ~ symbol to show the links that you hear.

catch~up / I need to catch~up with my work.
picks~up / She picks~up languages quickly.

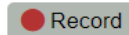

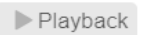
- 1 I~can't~keep~up~with~the~class.
- 2 Take~up~a~hobby.

Pronunciation (1)

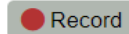
Listen and repeat the groups of words.

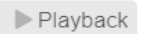
1 science / scientist / scientific

2 produce / producer / production / productive

Part A

Listen and write in the missing words.

 In this activity you will be graded on **capitalization (lowercase and UPPERCASE)**.
Example: **i think james isn't fun.** ✘ **I think James isn't fun.** ✔

1 busy when it rang.

2 in another part of the building.

Pronunciation: stressing a key word (1)

Sometimes we stress one word in a phrase to add emphasis. Listen to the phrases and underline the word or syllable with the main stress.

1 I'm afraid he's out.

2 That will be really difficult for us.

Pronunciation (1)

Listen and put the words in the order you hear them.

4. PHONOLOGY PRACTICE TESTS

Тестові завдання з фонології

ТЕСТ 1

I. Знайдіть правильну транскрипцію слів.

1. appearance	1) [æ'piərəns]	2) [ə'piərəns]	3) [ə'pi:rəns]
2. bungalow	1) ['bʌŋgələʊ]	2) ['bu:ŋgələʊ]	3) ['bʌŋgələʊ]
3. surrounding	1) [sə'rəʊndɪŋ]	2) [sə'raʊndɪŋ]	3) [sɜ:'raʊndɪŋ]
4. definitely	1) ['dɪfənətli]	2) [dɪ'famɪtli]	3) ['defɪnɪtli]
5. preferable	1) ['prefərəbl]	2) [prɪ'fɜ:rəbl]	3) ['prefɪrəbl]

II. Згрупуйте слова відповідно до фонетичних явищ.

1. Admire. 2. Hardly. 3. Factory. 4. Rugs. 5. Staircase. 6. Simplify. 7. September.
8. Stiff. 9. Fatten. 10. Besides.

1. втрата прориву	2. носовий прорив	3. латеральний прорив	4. фрикативний прорив	5. втрата аспірації

III. Виберіть правильний ядерний тон висловлення.

1. Are you going to have a lot of friends here, Nora?
1) *Low Fall + Low Rise*;
2) *Low Rise + Low Rise*;
3) *Low Rise*.
2. She was a hard, cruel, and ambitious woman.
1) *Low Fall + Low Fall + Low Fall*;
2) *Low Fall + Low Fall + Low Rise*;
3) *Low Rise + Low Rise + Low Fall*.
3. They live in Canada, the second-largest country in the world.
1) *Low Fall + Low Fall*;
2) *Low Rise + Low Fall*;
3) *Low Rise + Low Rise*.
4. She said that all her interest centered in her family.
1) *Low Fall + Low Rise*;
2) *Low Rise + Low Fall*;
3) *High Fall + High Rise*.
5. George said: "What time shall I wake you?"
1) *Low Fall + Low Fall*;
2) *High Fall + Low Fall*;
3) *High Fall + Low Rise*.

IV. Вкажіть кількість ритмічних груп у кожному реченні.

1. Please, show me some books, Kate.
2. This is a dress, and that is a suit.

3. In fact, John's mother is amazing.
4. Shall we go to the pictures tonight or shall we stay in and watch TV?
5. When shall I contact you again?

V. Зробіть речення емпатичними.

1. I think you'd better ask the others.
2. How very nice of you to remember.
3. Half London's talking about you.
4. What does he do for a living?
5. That's obviously the best solution.

ТЕСТ 2

I. Виберіть правильну характеристику англійських голосних і приголосних.

1. [e]	1. змішаного ряду низького підняття вузького різновиду нелабіалізований короткий ненапружений
2. [ə]	2. переднього ряду середнього підняття вузького різновиду нелабіалізований короткий ненапружений
3. [æ]	3. щілинний серединний середньоязиковий палатальний
4. [t]	4. змичний шумний африкат із передньоязиковою коартикуляцією палатально-альвеолярний
5. [ʊ]	5. переднього ряду низького підняття широкого різновиду нелабіалізований короткий ненапружений
	6. заднього просунутого вперед ряду низького підняття широкого різновиду нелабіалізований довгий напружений
	7. щілинний шумний фрикативний із передньоязиковою коартикуляцією передньоязиковий палатально-альвеолярний
	8. змичний шумний проривний передньоязиковий апікально-альвеолярний
	9. змішаного ряду середнього підняття широкого різновиду нелабіалізований короткий ненапружений
	10. щілинний шумний фрикативний передньоязиковий апікально-зубний

II. Розподіліть слова відповідно до вимови наголошеного голосного.

1. Praise. 2. Prepare. 3. Speed. 4. Sincerely. 5. Meat. 6. Straight. 7. Hero. 8. Worship.
9. Heir. 10. Journey.

1. [iə]	2. [i:]	3. [eɪ]	4. [z:]	5. [εə]

III. Знайдіть правильну транскрипцію слів.

1. seventeen	1) ['sevənti:n]	2) [səvn'ti:n]	3) ['sevn'ti:n]
2. Poland	1) ['pəʊlənd]	2) [pə'lænd]	3) ['pəʊ'lænd]
3. departure	1) [də'pa:tʃə]	2) [dɪ'pa:tʃə]	3) [dɪpə'tjʊə]
4. amuse	1) ['emjəs]	2) [ə'mju:s]	3) [ə'mju:z]
5. liquid	1) [lɪk'wi:d]	2) ['lɪkwɪd]	3) ['lɪkjʊd]

IV. Доповніть твердження, з'єднавши колонку А з колонкою Б.

А	Б
1. За активним органом мовлення англійські приголосні поділяються на ...	1. найменша одиниця мови.
2. Простір між голосовими зв'язками – це ...	2. ротові і носові.
3. За положенням губ голосні поділяються на ...	3. лабіалізовані і нелабіалізовані.
4. За положенням м'якого піднебіння приголосні поділяються на ...	4. кінчик язика розміщений навпроти задньої частини альвеол.
5. Голосні змішаного ряду вимовляються, коли ...	5. середня частина язика піднята до стику між твердим і м'яким піднебінням.
6. За м'яким піднебінням розміщується ...	6. губні, язикові і фарингальні.
7. Заальвеолярні приголосні артикуються, якщо ...	7. фактично вимовлений звук у мовленні.
8. Процес впливу двох приголосних в межах слова чи на стику слів – це ...	8. голосова щілина.
9. Алофон – це ...	9. маленький язичок.
10. Фонема – це ...	10. асиміляція.

V. Згрупуйте слова відповідно до фонетичних явищ.

1. Pardon. 2. Play. 3. Spectator. 4. Cats. 5. Skating. 6. Textbook. 7. Upside.
8. Profitable. 9. Select. 10. Mitten.

1. втрата прориву	2. носовий прорив	3. латеральний прорив	4. фрикативний прорив	5. втрата аспірації

ТЕСТ 3

I. Виберіть правильну характеристику англійських голосних і приголосних.

1. [i:]	1. змішаного ряду середнього підняття широкого різновиду нелабіалізований короткий ненапружений
2. [ɒ]	2. переднього ряду високого підняття вузького різновиду нелабіалізований довгий напружений
3. [k]	3. змичний шумний проривний задньоязиковий велярний дзвінкий
4. [w]	4. щілинний шумний фрикативний передньоязиковий апікальний зубний
5. [θ]	5. змичний шумний проривний задньоязиковий велярний ротовий глухий
	6. щілинний серединний какумінальний заальвеолярний
	7. змичний сонант носовий апікально-альвеолярний
	8. заднього ряду високого підняття вузького різновиду лабіалізований довгий напружений
	9. глибокого заднього ряду низького підняття широкого різновиду дещо лабіалізований короткий ненапружений
	10. щілинний серединний сонант із задньоязиковою коартикуляцією губно-губний ротовий

II. Згрупуйте слова відповідно до вимови наголошеного голосного.

1. Typist. 2. Faculty. 3. Fountain. 4. Button. 5. Tonight. 6. Town. 7. Threat.
8. Thames. 9. Comfortable. 10. Champion.

1. [aɪ]	2. [æ]	3. [ʌ]	4. [e]	5. [aʊ]

III. Знайдіть правильну транскрипцію слів.

1. marmalade	1) ['mɑ:məleɪd]	2) ['mɑ:məɪɪd]	3) [mɑ:mə'leɪd]
2. language	1) ['læŋgwɪdʒ]	2) ['lɛŋgwɪdʒ]	3) ['læŋgwɪdʒ]
3. wonderful	1) ['wʌndəfəl]	2) ['wʌndəfɒl]	3) ['wɒndəfɒl]
4. grandmother	1) ['grændmʌðə]	2) ['grænmʌðə]	3) ['grɛnmɑ:ðə]
5. January	1) ['dʒænjʊəri]	2) ['dʒænjəri]	3) ['dʒænjʊəri]

IV. Доповніть твердження, з'єднавши колонку А з колонкою Б.

А	Б
1. Голосові зв'язки змикаються і вібрують, коли ...	1. перед наголошеними голосними.
2. За ступенем напруженості ...	2. вимовляються сонанти і дзвінкі приголосні.
3. Другий елемент англійського дифтонга – це ...	3. за проривними приголосними слідує сонанти [m],[n].

4. Голосні – це ...	4. за проривними приголосними слідує щільні шумні приголосні.
5. Англійські глухі проривні [p], [t], [k] вимовляються з аспірацією ...	5. глайд.
6. Асиміляція – це ...	6. голосні поділяються на напружені і ненапружені.
7. Носовий прорив відбувається, якщо ...	7. звуки чистого музикального тону.
8. При вимові палатально-альвеолярних приголосних утворюються ...	8. зміна в артикуляції приголосного під впливом сусіднього приголосного.
9. За вертикальним рухом язика ...	9. голосні поділяються на високого, низького і середнього підняття.
10. Фрикативний прорив відбувається, якщо ...	10. два місця перешкоди.

V. Розподіліть слова відповідно до фонетичних явищ.

1. Bedside. 2. Spacious. 3. September. 4. Recognize. 5. Problem. 6. Radio-sets.
7. Substantial. 8. Architect. 9. Department. 10. Completely.

1. втрата прориву	2. носовий прорив	3. латеральний прорив	4. фрикативний прорив	5. втрата аспірації

ТЕСТ 4

I. Виберіть правильну характеристику англійських голосних і приголосних.

1. [ʌ]	1. передньоязиковий альвеолярний плоско-щільний фрикативний дзвінкий ленисний
	2. нелабіалізований короткий ненапружений змішаного ряду низького підняття вузького різновиду
2. [ɑ:]	3. нелабіалізований довгий напружений глибокого заднього ряду низького підняття широкого різновиду
	4. передньоязиковий заальвеолярний щільний какумінальний серединний сонант
3. [r]	5. апікально-альвеолярний зімкнений носовий сонант
	6. передньоязиковий апікально-альвеолярний зімкнено-проривний дзвінкий
4. [v]	7. лабіалізований короткий напружений переднього ряду середнього підняття широкого різновиду
	8. губно-зубний щільний шумний дзвінкий
5. [ʒ]	9. передньоязиковий апікально-альвеолярний фортисний глухий

	аффрикат
	10. нелабіалізований короткий ненапружений змішаного ряду середнього підняття широкого різновиду

II. Згрупуйте слова відповідно до вимови наголошеного голосного.

1. Starve. 2. Fool. 3. Torch. 4. Coin. 5. Heart. 6. Dull. 7. Enjoy. 8. Naughty.
9. Brother. 10. Food.

1. [ɑ:]	2. [ɔ:]	3. [u:]	4. [ʌ]	5. [ɔɪ]

III. Розподіліть слова відповідно до фонетичних явищ.

1. Plum. 2. Couldn't. 3. Sport. 4. Sets. 5. Skateboard. 6. Next. 7. Readable. 8. Spectacles. 9. Sky. 10. Certain.

1. втрата прориву	2. носовий прорив	3. латеральний прорив	4. фрикативний прорив	5. втрата аспірації

IV. Вкажіть кількість ритмічних груп у кожному реченні.

1. The office opens at nine.
2. I think it will be fine.
3. It's not the right attitude.
4. Is it going to keep fine?
5. She came with us.

V. Виберіть правильний ядерний тон висловлення.

1. Harry, look at this sentence.
 - 1) *Low Fall + Low Fall*;
 - 2) *Low Rise + Low Fall*;
 - 3) *Low Fall + Low Rise*.
2. Don't you want to travel, Nick?
 - 1) *Low Fall + Low Rise*;
 - 2) *Low Rise + Low Rise*;
 - 3) *Low Rise*.
3. Opposite the fireplace, there is a sofa.
 - 1) *Low Fall + Low Fall*;
 - 2) *Low Rise + Low Fall*;
 - 3) *Low Fall + Low Rise*.
4. He said that they had a pleasant trip.
 - 1) *Low Fall + Low Rise*;
 - 2) *Low Rise + Low Fall*;
 - 3) *High Fall + High Rise*.

5. Mary said, “Who told you that gossiping story?”

- 1) *Low Fall + Low Fall*;
- 2) *High Fall + Low Fall*;
- 3) *High Fall + Low Rise*.

ТЕСТ 5

I. Виберіть правильну характеристику англійських голосних і приголосних.

1. [ɪ]	1. задньоязиковий зімкнено-проривний дзвінкий
	2. нелабіалізований довгий ненапружений середнього ряду низького підняття вузького різновиду
2. [ʊ]	3. нелабіалізований короткий ненапружений переднього ряду середнього підняття широкого різновиду
3. [ɜ:]	4. лабіалізований короткий ненапружений заднього просунутого вперед ряду високого підняття широкого різновиду
4. [ŋ]	5. апікально-альвеолярний зімкнений носовий сонант
5. [ŋ]	6. передньоязиковий апікально-альвеолярний зімкнено-проривний дзвінкий
	7. нелабіалізований короткий ненапружений змішаного ряду середнього підняття широкого різновиду
	8. задньоязиковий зімкнений носовий сонант
	9. передньоязиковий апікально-альвеолярний фортисний глухий аффрикат
	10. нелабіалізований довгий напружений змішаного ряду середнього підняття вузького різновиду

II. Згрупуйте слова відповідно до вимови наголошеного голосного.

1. Moor. 2. Low. 3. Vast. 4. Now. 5. Alter. 6. Sure. 7. Throat. 8. Calm. 9. Shout. 10. August.

1. [əʊ]	2. [ɔ:]	3. [aʊ]	4. [ʊə]	5. [ɑ:]

III. Вкажіть кількість ритмічних груп у кожному реченні.

1. I'll add some dry fruit.
2. I want to speak to you, Jane.
3. When do you want my help?
4. Richard isn't coming to stay with us.
5. How do you find this room?

IV. Розподіліть слова відповідно до фонетичних явищ.

1. Health. 2. Weekday. 3. Eighth. 4. Modern. 5. Looks. 6. Admire. 7. Upside.
8. Middle. 9. Handbag. 10. Able.

1. втрата прориву	2. носовий прорив	3. латеральний прорив	4. фрикативний прорив	5. асиміляція за місцем утворення перепони

V. Виберіть правильний ядерний тон висловлення.

- Don't go there alone, Ann.
 - Low Fall + Low Rise;
 - Low Fall + Low Fall;
 - Low Fall.
- They studied at Cambridge, one of the world's oldest universities.
 - Low Fall + Low Fall;
 - Low Rise + Low Fall;
 - Low Rise + Low Rise.
- Do you live in town or out of town?
 - Low Fall + Low Rise;
 - Low Rise + Low Fall;
 - Low Rise + Low Rise.
- What's the news, Mr. White?
 - Low Fall;
 - Low Rise + Low Rise;
 - Low Fall + Low Rise.
- There are six letters and four sounds in this word.
 - Low Rise + Low Fall;
 - Low Rise + Low Rise;
 - Low Fall + Low Fall.

ТЕСТ 6

I. Виберіть правильну характеристику англійських голосних і приголосних.

1. [ɔ:]	1. зімкнений шумний проривний задньоязиковий велярний
	2. передньоязиковий апікально-альвеолярний зімкнений носовий сонант
2. [u:]	3. глибокого заднього ряду низького підняття вузького різновиду лабіалізований довгий напружений
3. [h]	4. переднього ряду середнього підняття вузького різновиду нелабіалізований короткий ненапружений

4. [l]	5. передньоязиковий апікально-альвеолярний боковий щілинний сонант
5. [s]	6. фарингальний щілинний глухий приголосний
	7. змішаного ряду середнього підняття широкого різновиду нелабіалізований короткий ненапружений
	8. щілинний шумний фрикативний передньоязиковий апікальний міжзубний глухий
	9. передньоязиковий апікально-альвеолярний кругло щілинний шумний глухий фортісний
	10. заднього ряду високого підняття вузького різновиду дифтонгоїд лабіалізований довгий напружений

II. Згрупуйте слова відповідно до вимови наголошеного голосного.

1. Board. 2. Show. 3. Oil. 4. Cow. 5. Tourist. 6. Sword. 7. Plural. 8. Note. 9. Voyage. 10. Loud.

1. [əʊ]	2. [ɔɪ]	3. [ɔ:]	4. [aʊ]	5. [ʊə]

III. Знайдіть зайве слово.

- 1) page; 2) gift; 3) gin; 4) gym.
- 1) cat; 2) cite; 3) cycle; 4) city.
- 1) tune; 2) cube; 3) nude; 4) study.
- 1) front; 2) broth; 3) brother; 4) mother.
- 1) thin; 2) throat; 3) bathe; 4) bath.

IV. Доповніть твердження, з'єднавши колонку А з колонкою Б.

А	Б
1. За стійкістю артикуляції англійські голосні поділяються на ...	1. дихальне горло.
2. Приголосний – це звук, який утворюється, коли ...	2. рухомі і нерухомі.
3. Голосові зв'язки розміщені в органі, який називається ...	3. губно-губні і губно-зубні.
4. Органи мовлення поділяються на ...	4. потік повітря не зустрічає перешкоду.
5. Голосний – це звук, який утворюється, коли ...	5. монофтонги, дифтонги і дифтонгоїди.
6. Англійські дзвінки приголосні ...	6. потік повітря зустрічає перешкоду.
7. Простір між голосовими зв'язками називається ...	7. гортань.
8. За положенням кінчика язика англійські	8. слабкі.

приголосні поділяються на ...	
9. Повітря з легень потрапляє в ...	9. голосова щілина.
10. Губні приголосні поділяються на ...	10. апікальні і какумінальні.

V. Вкажіть кількість ритмічних груп у кожному реченні.

1. The climate in the Crimea is dry.
2. She says it isn't difficult.
3. They'll be here on Thursday.
4. I don't know the way to the train station.
5. It isn't interesting to look at old photos.

ТЕСТ 7

I. Виберіть правильну характеристику англійських голосних і приголосних.

1. [e]	1. переднього ряду середнього підняття вузького різновиду нелабіалізований короткий ненапружений
	2. змішаного ряду низького підняття вузького різновиду нелабіалізований короткий ненапружений
2. [ɪ]	3. заднього ряду низького підняття широкого різновиду нелабіалізований короткий ненапружений
3. [j]	4. переднього відсунутого назад ряду високого підняття широкого різновиду нелабіалізований короткий ненапружений
4. [p]	5. передньоязиковий апікально-альвеолярний кругло щілинний шумний лентний дзвінкий
5. [z]	6. щілинний шумний фрикативний передньоязиковий апікальний заальвеолярний
	7. щілинний шумний фрикативний передньоязиковий апікально-альвеолярний
	8. зімкнуто-проривний глухий губно-губний
	9. зімкнений, носовий, сонант, задньоязиковий, веллярний
	10. середньоязиковий щілинний серединний сонант

II. Згрупуйте слова відповідно до вимови наголошеного голосного.

1. Harvest. 2. Blue. 3. Mow. 4. Cot. 5. Goat. 6. School. 7. Scarf. 8. Porridge.
9. Storm. 10. Orchard.

1. [ɑ:]	2. [ɔ:]	3. [u:]	4. [əʊ]	5. [ɒ]

III. Знайдіть зайве слово.

1. 1) now; 2) cow; 3) snow; 4) how.
2. 1) got; 2) son; 3) pocket; 4) coffee.

3. 1) break; 2) great; 3) steak; 4) bread.
4. 1) myth; 2) by; 3) symbol; 4) system.
5. 1) round; 2) house; 3) country; 4) pound.

IV. Доповніть твердження, з'єднавши колонку А з колонкою Б.

А	Б
1. Звуками чистого музичного тону є ...	1. переднього ряду.
2. Набір символів, що представляє звуки мовлення, – це ...	2. транскрипція.
3. Фонематична помилка призводить до ...	3. голосні.
4. Фактично вимовлений звук у мовленні – це ...	4. алофон.
5. Якщо язык знаходиться в передній частині ротової порожнини, то продукуються голосні ...	5. нерозуміння.
6. За горизонтальним рухом язика англійські голосні поділяються на ...	6. редукція.
7. Одним із принципів класифікації голосних є ...	7. переднього, змішаного і заднього ряду.
8. За способом утворення перепони англійські приголосні поділяються на ...	8. високого, низького і середнього підняття.
9. За вертикальним рухом язика англійські голосні поділяються на ...	9. зімкнені, щілинні та зімкнено-щілинні.
10. Зміна якості або кількості голосного у ненаголошеній позиції – це ...	10. стійкість артикуляції.

V. Вкажіть кількість ритмічних груп у кожному реченні.

1. We'll go out through the side gate.
2. It is not a good idea for a man to be a househusband.
3. She doesn't care what I do.
4. When did you last come round to my house?
5. Jemma hugged herself in delight.

ТЕСТ 8

I. Знайдіть правильну транскрипцію слів.

1. delicious	1) [dɪ'lɪʃəs]	2) [de'lɪʃɪs]	3) [dɪ'laiʃəs]
2. mustard	1) ['mʌstɑ:d]	2) ['mʌstʌd]	3) ['mʌstəd]
3. nowadays	1) ['naʊdeɪz]	2) ['naʊədeɪs]	3) ['naʊədeɪz]
4. liar	1) [liə]	2) [laɪə]	3) [laɪɑ:]
5. gene	1) ['dʒen]	2) ['gen]	3) [dʒɪ:n]

II. Згрупуйте слова відповідно до вимови наголошеного голосного.

1. Balm. 2. Look. 3. About. 4. Party. 5. Put. 6. Shuttle. 7. Block. 8. Clown. 9. Sorry. 10. Cut.

1. [ʊ]	2. [ʌ]	3. [aʊ]	4. [ɒ]	5. [ɑ:]

III. Розподіліть слова відповідно до фонетичних явищ.

1. Spy. 2. Admiral. 3. Badly. 4. Doctor. 5. Bugs. 6. Step. 7. Turtle. 8. Bookcase. 9. Button. 10. Rats.

1. втрата прориву	2. носовий прорив	3. латеральний прорив	4. фрикативний прорив	5. втрата аспірації

IV. Вкажіть кількість ритмічних груп у кожному реченні.

1. Mothers should stay at home with their young children.
2. What did you tell her?
3. Global warming has caused social and economic change.
4. I don't want to do it.
5. Do you agree with him?

V. Виберіть правильний ядерний тон висловлення.

1. What is there in Mary's bag?
 - 1) *Low Fall + Low Rise*;
 - 2) *Low Fall*;
 - 3) *Low Rise*.
2. Miss Baker, type some letters.
 - 1) *Low Fall + Low Fall + Low Rise*;
 - 2) *Low Fall + Low Fall*;
 - 3) *Low Rise + Low Fall + Low Fall*.
3. Is London in the South or in the North of England?
 - 1) *Low Fall + Low Fall*;
 - 2) *Low Rise + Low Fall*;

- 3) *Low Fall + Low Rise.*
4. “Are you in a hurry?” she asks.
 1) *Low Fall;*
 2) *Low Rise + Low Fall;*
 3) *Low Rise.*

5. I'm not good at languages, you know.
 1) *Low Fall + Low Fall;*
 2) *Low Fall;*
 3) *Low Rise + Low Fall.*

ТЕСТ 9

I. Знайдіть правильну транскрипцію слів.

1. shoulder	1) [ˈʃəʊldə]	2) [ˈʃɔːldə]	3) [ˈʃəʊldə]
2. profession	1) [prəʊˈfeɪʃən]	2) [prəˈfeɪʃn]	3) [prəˈfeɪʃn]
3. thread	1) [θriːd]	2) [θred]	3) [θret]
4. leak	1) [li:k]	2) [li:k]	3) [lek]
5. errands	1) [əˈrændz]	2) [ˈerændz]	3) [ˈerənds]

II. Згрупуйте слова відповідно до вимови наголошеного голосного.

1. Rather. 2. Toil. 3. Stork. 4. Spare. 5. Roomy. 6. Spoiler. 7. Darts. 8. Bear. 9. Root. 10. Floor.

1. [ə:]	2. [ɑ:]	3. [u:]	4. [εə]	5. [ɔɪ]

III. Розподіліть слова відповідно до фонетичних явищ.

1. Six. 2. Inkpot. 3. Price. 4. Table. 5. Sudden. 6. Lamppost. 7. Grapes. 8. Screen. 9. Gordon. 10. Needle.

1. носовий прорив	2. фрикативний прорив	3. латеральний прорив	4. втрата прориву	5. асиміляція за роботою голосових зв'язок

IV. Вкажіть кількість ритмічних груп у кожному реченні.

- Can you remember your last holiday or trip?
- The only sport I play is tennis.
- There will be significant social, technological and economic change.
- I'm often late for appointments.
- Well, an active volcano is one that has erupted in historical time.

V. Виберіть правильний ядерний тон висловлення.

1. How's business, Mr. Smith?
 - 1) *Low Fall*;
 - 2) *Low Rise + Low Rise*;
 - 3) *Low Fall + Low Rise*.
2. There was a large oak table and six chairs in the dining hall.
 - 1) *Low Rise + Low Fall*;
 - 2) *Low Rise + Low Rise*;
 - 3) *Low Fall + Low Fall*.
3. Don't forget your luggage, Tom.
 - 1) *Low Fall + Low Rise*;
 - 2) *Low Fall + Low Fall*;
 - 3) *Low Fall*.
4. This poem was written by Taras Shevchenko, a famous Ukrainian poet.
 - 1) *Low Fall + Low Fall*;
 - 2) *Low Rise + Low Fall*;
 - 3) *Low Rise + Low Rise*.
5. Are we eating in or out this evening?
 - 1) *Low Fall + Low Rise*;
 - 2) *Low Rise + Low Fall*;
 - 3) *Low Rise + Low Rise*.

ТЕСТ 10

I. Знайдіть зайве слово.

1. 1) baby; 2) back; 3) bacon; 4) bale.
2. 1) receive; 2) deceive; 3) ceiling; 4) veiling.
3. 1) youth; 2) group; 3) count; 4) soup.
4. 1) bald; 2) ask; 3) branch; 4) grasp.
5. 1) honest; 2) honour; 3) hour; 4) house.

II. Розподіліть слова відповідно до фонетичних явищ.

1. Tenth. 2. Attempt 3. Topmost. 4. Shorts. 5. Width. 6. Garden. 7. Oxen. 8. Fiddle.
9. Act. 10. Cattle.

1. носовий прорив	2. фрикативний прорив	3. латеральний прорив	4. втрата прориву	5. асиміляція за місцем утворення перепони

III. Вкажіть кількість ритмічних груп у кожному реченні.

1. "What is it?" I asked.
2. Ann, you'll be at home, won't you?

3. I'm fond of skating, skiing and tennis.
4. Does he usually behave like that or not?
5. Why don't you write to the secretary?

IV. Виберіть правильний ядєрний тон висловлення.

1. Do you want me to write it for you, Anne?
 - 1) *Low Rise + Low Rise;*
 - 2) *Low Rise;*
 - 3) *Low Rise + Low Fall.*
2. It looks like rain, I'm afraid.
 - 1) *Low Fall;*
 - 2) *Low Fall + Low Fall;*
 - 3) *Low Rise.*
3. You know, Harry, the Browns are coming to see us.
 - 1) *Low Fall + Low Rise;*
 - 2) *Low Rise + Low Rise + Low Fall;*
 - 3) *Low Rise + Low Fall.*
4. Do you prefer to go swimming or skiing?
 - 1) *Low Fall + Low Rise;*
 - 2) *Low Rise + Low Fall;*
 - 3) *Low Rise + Low Rise.*
5. Will you read louder, please?
 - 1) *Low Rise + Low Rise;*
 - 2) *Low Rise + Low Fall;*
 - 3) *Low Rise.*

V. Зробіть речення емфатичними.

1. Henry said he'd wait for us at home.
2. You can easily catch the last train.
3. Which is the best way to do it?
4. Tell him exactly what you think.
5. It's good of you to pay so much attention to it.

5. SENTENCE PHONETIC ANALYSIS

Фонетичний розбір речення

Це завдання вимагає від студента знань правил синтагматичного членування простих поширених, складносурядних і складнопідрядних речень, правил акцентуації слів в англійському реченні, а також умінь та навичок транскрибування речень, правильного тонального оформлення некінцевих та кінцевих інтонаційних груп та правильного інтонування речень.

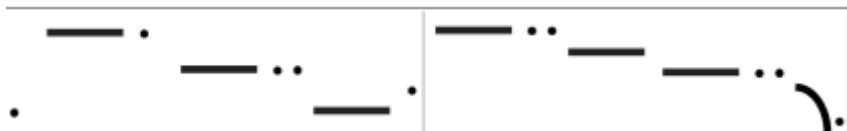
Цей вид контролю оцінюється 30 балами й здійснюється за такою схемою:

1. Затранскрибуйте речення та визначте його комунікативний тип.
2. Поділіть речення на синтагми (інтонаційні групи) згідно з правилами синтагматичного членування висловлення і розставте паузи.
3. Знайдіть у реченні інтонаційні явища: прикладку, вставні слова, слова автора, звертання (якщо вони мають місце) тощо та поясніть особливості їхнього інтонаційного оформлення.
4. Розставте фразовий наголос у кожній синтагмі та визначте семантичне ядро (останній наголошений склад).
5. Визначте ядерний тон у кожній кінцевій синтагмі та в некінцевій синтагмі (якщо речення поширене й складається з декількох синтагм).
6. Визначте структуру кожної інтонаційної групи (the Pre-Head + the Head + the Nucleus + the Tail).
7. Знайдіть у реченні фонетичні явища, що охоплюють специфіку вимови англійських голосних та приголосних у зв'язному мовленні, та поясніть особливості їхньої вимови.
8. Накресліть тонограму затранскрибованого речення.

Приклади комплексного фонетичного розбору речення

1. At eight o'clock in the morning, none of the big cafes were open.

qt 'elt q'kIPk ln Dq ,mLnln| 'nAn qv Dq 'blg 'kxfelz wqr \EVp(q)n||

Згідно з правилами синтагматичного членування висловлення це речення поділяється на дві синтагми (цезумовлено виокремленням обставини часу на початку речення в окрему синтагму).

Фразовим наголосом у кінцевій синтагмі виокремлено слова [nAn, blg, 'kxfelz, 'EVp(q)n]. Семантичним ядром синтагми є наголошений склад слова ['EVp(q)n]. За комунікативним типом це висловлення є розповідним реченням, тому кінцева синтагма вказує на завершеність думки, категоричність, визначеність і не вимагає продовження. Саме комунікативний тип речення

визначає вибір низького спадного тону (the Low Fall) у ядрі синтагми. Структура кінцевої інтонаційної групи: the Stepping Head + the Nucleus + the Tail.

Некінцева синтагма, яка формується обставиною часу, характеризується незакінченістю думки і вимагає продовження. Це зумовлює вибір низького висхідного тону (the Low Rise) у ядрі синтагми. Фразовим наголосом виокремлено слова [elt, q'kɪp, 'mɪnɪ]. Семантичним ядром синтагми є наголошений склад слова ['mɪnɪ]. Структура некінцевої інтонаційної групи: the Pre-Head + the Stepping Head + the Nucleus + the Tail.

В аналізованому реченні наявні фонетичні явища, які охоплюють специфіку вимови англійських голосних та приголосних у зв'язному мовленні:

1) латеральний прорив/вибух у сполученні зімкненого проривного приголосного [k] з боковим сонантом [l] у слові [q'kɪp];

2) втрата прориву/вибуху на межі слів ['blg 'kɪfelz], оскільки проривна приголосна фонема [g] передують проривній приголосній фонемі [k];

3) регресивна асиміляція за місцем утворення перешкоди на межі слів [ɪn Dq], оскільки апікально-альвеолярний звук [n] під впливом міжзубного [D] також стає міжзубним або зубним;

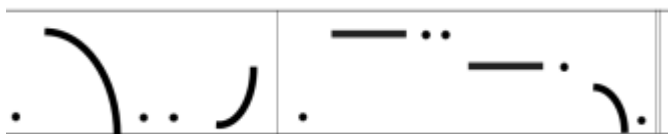
4) сполучний [r] на межі слів в інтервокальній позиції [wqr (EVp(q)n)];

5) якісна редукція (*втрата чіткості тембру голосної*) у ненаголошеній позиції у службових словах, які мають слабку (редуковану) форму вимови [qt, Dq, qv, wqr];

6) носовий прорив/вибух за умови повної (нульової) редукції (втрати ненаголошеної голосної перед звуком [n]) у слові [EVp(q)n] при вимовлянні сполучення проривного [p] з носовим сонантом [n].

2. As far as I know, she never complains of hardships.

qz ʔfRr qz al ɪnEV| Sl 'nevq kqm'pleɪnz qv ɪhRdʃɪps||

Згідно правил синтагматичного членування висловлення це речення поділяється на дві синтагми (це зумовлено виокремленням вставних слів на початку речення в окрему синтагму).

Фразовим наголосом у кінцевій синтагмі виокремлено слова ['nevq, kqm'pleɪnz, 'hRdʃɪps]. Семантичним ядром синтагми є наголошений склад слова ['hRdʃɪps]. За комунікативним типом це висловлення є розповідним реченням, тому кінцева синтагма вказує на завершеність думки, категоричність, визначеність і не вимагає продовження. Саме комунікативний тип речення визначає вибір низького спадного тону (the Low Fall) у ядрі синтагми.

Структура кінцевої інтонаційної групи: the Pre-Head + the Stepping Head + the Nucleus + the Tail.

Некінцева синтагма, яка формується вставними словами, характеризується незакінченістю думки, невпевненістю і вимагає продовження (семантичним ядром синтагми є слова [fRr, nEV]). Це зумовлює вибір спадно-висхідного ядерного тону (the Fall-Rise), який охоплює декілька складів і вживається в емоційно забарвленому мовленні. Структура некінцевої інтонаційної групи – the Pre-Head + the Nucleus.

В аналізованому реченні наявні фонетичні явища, які охоплюють специфіку вимови англійських голосних та приголосних у зв'язному мовленні:

1) латеральний прорив/вибух у сполученні зімкненого проривного приголосного [p] з боковим сонантом [l] у слові [kqm'plelnz];

2) взаємна асиміляція за роботою голосових зв'язок у сполученні глухого [p] та сонанта [l] у слові [kqm'plelnz], де сонант частково оглушується під впливом попереднього глухого приголосного, а глухий – озвучується під впливом наступного дзвінкого;

3) фрикативний прорив у сполученні зімкненого приголосного [p] в позиції перед щілиним [s] у слові [hRdSlps];

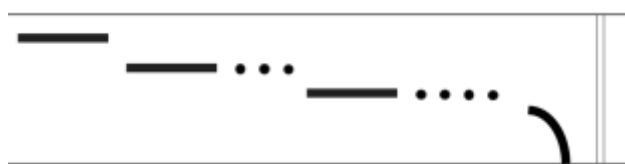
4) сполучний [r] на межі слів в інтервокальній позиції [fRr qz];

5) якісна редукція (втрата чіткості тембру голосної) у ненаголошеній позиції у службових словах, які мають слабку (редуковану) форму вимови [qz, qv];

6) кількісна редукція (скорочення тривалості звучання голосного у ненаголошеній позиції) у слабкій формі особового займенника [SI].

3. Which writers do you study for your exam?

'wɪC 'raltqz du ju 'stAdl fq j0r lg'zxm||

За комунікативним типом це речення є спеціальним запитанням. Згідно з правилами синтагматичного членування висловлення це речення складається з однієї синтагми. Фразовим наголосом у цій синтагмі виокремлено слова [wɪC, 'raltqz, 'stAdl, lg'zxm]. Семантичним ядром синтагми є наголошений склад слова [lg'zxm]. Вибір низького спадного тону (the Low Fall) у ядрі синтагми зумовлений комунікативним типом речення. Структура цієї інтонаційної групи: the Stepping Head + the Nucleus.

В аналізованому реченні наявні фонетичні явища, які охоплюють специфіку вимови англійських голосних та приголосних у зв'язному мовленні:

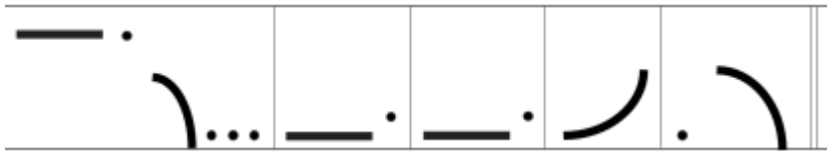
1) сполучний [r] на межі слів в інтервокальній позиції [j0r lg'zxm];

2) якісна редукція (*втрата чіткості тембру голосної*) у ненаголошеній позиції у службових словах, які мають слабку (редуковану) форму вимови [fq];

3) кількісна редукція (скорочення тривалості звучання голосного у ненаголошеній позиції) у слабких формах присвійного займенника [jOŋ], особового займенника [ju] та допоміжного дієслова [du];

4. - Quite a number of them: Shakespeare, Milton, Pope and Swift.

'kwalt q \nAmbqŋ qv Dqŋ |,selksplq |,mlItqŋ |,pEVp | qnd \swift||

Згідно правил синтагматичного членування висловлення це речення поділяється на чотири синтагми (це зумовлено виокремленням елементів переліку в окремі синтагми).

Семантичним ядром кінцевої синтагми є слово [swift]. Оскільки це є останній елемент у переліку, ядро синтагми вимовляється низьким спадним ядерним тоном (the Low Fall). За комунікативним типом це висловлення є розповідним реченням, тому кінцева синтагма вказує на категоричність, визначеність та завершеність думки. Структура кінцевої інтонаційної групи: the Pre-Head + the Nucleus.

Елементи переліку, які формують некінцеві синтагми, вимовляються низьким висхідним тоном (the Low Rise) у ядрі. Структура некінцевої інтонаційної групи [pEVp] – the Nucleus, некінцевої інтонаційної групи [mlItqŋ] – the Nucleus + the Tail, некінцевої інтонаційної групи [selksplq] – the Nucleus + the Tail.

Фразовим наголосом у некінцевій синтагмі ['kwalt q \nAmbqŋ qv Dqŋ] виокремлено слова [kwalt, 'nAmbqŋ]. Семантичним ядром синтагми є наголошений склад слова ['nAmbqŋ]. Ця синтагма характеризується закінченістю думки, семантичною завершеністю і не вимагає продовження. Це зумовлює вибір низького спадного тону (the Low Rise) у ядрі синтагми. Структура цієї некінцевої інтонаційної групи: the High Level Head + the Nucleus + the Tail.

В аналізованому реченні наявні фонетичні явища, які охоплюють специфіку вимови англійських голосних та приголосних у зв'язному мовленні:

1) прогресивна асиміляція за роботою голосових зв'язок у сполученні глухих приголосних [k], [s] і сонанта [w] у словах [kwalt], [swift] (часткове оглушення сонанта);

2) регресивна асиміляція за положенням губ у сполученні приголосних [k], [s] і губно-губного щілинного сонанта [w] у словах [kwalt], [swift] (огублення попередніх приголосних);

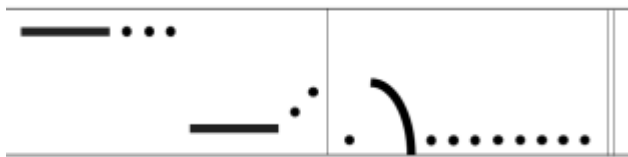
3) фрикативний прорив у сполученні зімкненого приголосного [k] у позиції перед щілиним [s] у слові [ʃelksplq] та зімкненого приголосного [d] у позиції перед щілиним [s] на межі слів [qnd ʃwift];

4) сполучний [r] на межі слів в інтервокальній позиції [ʌnAmbqr qv];

5) якісна редукція (*втрата чіткості тембру голосної*) у ненаголошеній позиції у службових словах, які мають слабку (редуковану) форму вимови [q, qv, Dqm, qnd].

5. Are there any easychairs or armchairs in the middle of the room?

'R Dqr enl ʌzltSFqz | Or ʌRmtSFqz In Dq mldl qv Dq rHm||

За комунікативним типом це речення є альтернативним запитанням. Згідно з правилами синтагматичного членування висловлення це речення складається з двох синтагм (перша синтагма будується й вимовляється за схемою загального запитання; у другій частині запитання пропонується альтернатива, яка приєднується сполучником *or* і вимовляється з падінням тону).

Фразовим наголосом у кінцевій синтагмі виокремлено слово ['RmtSFqz], наголошений склад якого є семантичним ядром синтагми. Згідно з правилами інтонаційного оформлення речень з конструкцією *there is/there are* обставина в кінці речення не наголошується. Саме комунікативний тип речення визначає вибір низького спадного тону (the Low Fall) у ядрі синтагми. Структура кінцевої інтонаційної групи: the Pre-Head + the Nucleus + the Tail.

У некінцевій синтагмі фразовим наголосом виокремлено слова [R, 'ʌzltSFqz]. Ця синтагма, побудована за схемою загального запитання, характеризується незакінченістю думки, невпевненістю і вимагає продовження (семантичним ядром синтагми є слово ['ʌzltSFqz]). Це зумовлює вибір низького висхідного тону (the Low Rise) у ядрі синтагми. Структура некінцевої інтонаційної групи: the High Level Head + the Nucleus + the Tail.

В аналізованому реченні наявні фонетичні явища, які охоплюють специфіку вимови англійських голосних та приголосних у зв'язному мовленні:

1) латеральний прорив/вибух у сполученні зімкненого проривного приголосного [d] з боковим сонантом [l] у слові [mldl];

2) регресивна асиміляція за місцем утворення перешкоди на межі слів [ʌn Dq], оскільки апікально-альвеолярний звук [n] під впливом міжзубного [D] також стає міжзубним або зубним;

3) сполучний [r] на межі слів в інтервокальній позиції [Dqr enl, Or ʌRmtSFqz];

4) якісна редукція (*втрата чіткості тембру голосної*) у ненаголошеній позиції у службових словах, які мають слабку (редуковану) форму вимови [Dqɹ, Dq, qv].

5) кількісна редукція (скорочення тривалості звучання голосного у ненаголошеній позиції) у слабкій формі сполучника [Or];

6. Beastly weather we are having, aren't we?

'bJstll | weDq wl Q hɔvln | Rnt wll

За комунікативним типом це речення є розділовим запитанням. Згідно з правилами синтагматичного членування висловлення це розділове запитання складається з двох синтагм. Перша синтагма виражена розповідним реченням у стверджувальній формі, друга синтагма – коротким загальним запитанням.

Семантичним ядром кінцевої синтагми є скорочена заперечна форма дієслова *to be* в першій особі множини [Rnt]. Оскільки мовець упевнений у виражених фактах і відповідь на запитання не очікується, правомірним є вибір низького спадного тону (*the Low Fall*) у ядрі синтагми. Структура кінцевої інтонаційної групи – *the Nucleus + the Tail*.

Некінцева синтагма, яка формується розповідним реченням, характеризується закінченістю думки і не вимагає продовження. Це зумовлює вибір низького спадного тону (*the Low Fall*) у ядрі синтагми. Фразовим наголосом виокремлено слова [bJstll, weDq]. Семантичним ядром синтагми є наголошений склад слова [weDq]. Структура некінцевої інтонаційної групи – *the High Level Head + the Nucleus + the Tail*.

В аналізованому реченні наявні фонетичні явища, які охоплюють специфіку вимови англійських голосних та приголосних у зв'язному мовленні:

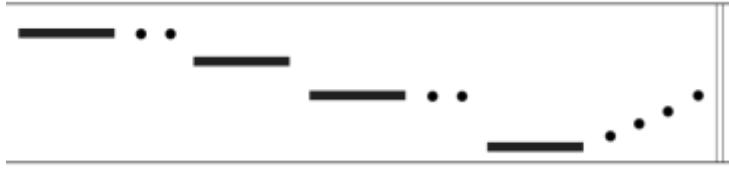
1) латеральний прорив/вибух у сполученні зімкненого проривного приголосного [t] з боковим сонантом [l] у слові [bJstll];

2) кількісна редукція (скорочення тривалості звучання голосного у ненаголошеній позиції) у слабкій формі особового займенника [wl] та у слабкій формі дієслова *to be* в першій особі множини [Q];

4) нульова редукція (повне зникнення звуку) у заперечній частці *not* у заперечній скороченій формі допоміжного дієслова [Rnt].

7. Didn't you see anyone else, Mrs. Parker?

'dldnt ju 'sJ 'enlwAn ,els mlsIz pRkq||

За комунікативним типом це речення є загальним запитанням (запитально-заперечна форма). Згідно з правилами синтагматичного членування висловлення це речення складається з однієї синтагми, оскільки у кінці речення слова-звертання не формують окремої синтагми. Відповідно, вони не наголошуються і продовжують мелодику попередньої смислової групи. Однак, інколи слова-звертання у кінці речення можуть мати повний або частковий наголос, залежно від ступеня їхньої семантичної значимості.

Фразовим наголосом у цій синтагмі виокремлено слова ['dldnt, sJ, 'enlwAn, els]. Семантичним ядром синтагми є слово [els] (відповідно до правил інтонаційного оформлення звертання). Вибір низького висхідного тону (the Low Rise) у ядрі синтагми зумовлений комунікативним типом речення. Структура цієї інтонаційної групи: the Stepping Head + the Nucleus + the Tail.

В аналізованому реченні наявні фонетичні явища, які охоплюють специфіку вимови англійських голосних та приголосних у зв'язному мовленні:

1) носовий прорив/вибух у сполученні зімкненого проривного приголосного [d] з носовим сонантом [n] у слові ['dldnt];

2) кількісна редуція (скорочення тривалості звучання голосного у ненаголошеній позиції) у слабкій формі особового займенника [ju];

3) нульова редуція (повне зникнення звуку) у заперечній частці *not* у заперечній скороченій формі допоміжного дієслова ['dldnt].

8. We shall do our best, and we shall succeed.

wl SqI 'dH aVq \best| qnd wl SqI sqk'sJd||

Згідно правил синтагматичного членування висловлення це складносурядне речення поділяється на дві синтагми (кожна з яких відповідає певній структурній частині речення).

Фразовим наголосом у кінцевій синтагмі виокремлено слово [sqk'sJd], яке є її семантичним ядром. За комунікативним типом це висловлення є

розповідним реченням, тому кінцева синтагма вказує на завершеність думки, категоричність, визначеність і не вимагає продовження. Комунікативний тип речення визначає вибір низького спадного тону (the Low Fall) у ядрі синтагми. Структура кінцевої інтонаційної групи: the Pre-Head + the Nucleus.

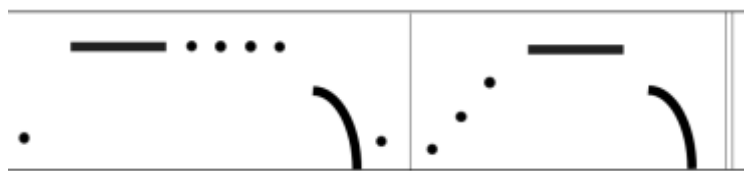
Фразовим наголосом у некінцевій синтагмі виокремлено слова [dH, best]. Семантичним ядром синтагми є слово [best]. Ця синтагма характеризується закінченістю думки, семантичною завершеністю і не вимагає продовження. Це зумовлює вибір низького спадного тону (the Low Fall) у ядрі синтагми. Структура цієї некінцевої інтонаційної групи: the Pre-Head + the High Level Head + the Nucleus.

В аналізованому реченні наявні фонетичні явища, які охоплюють специфіку вимови англійських голосних та приголосних у зв'язному мовленні:

- 1) фрикативний прорив у сполученні зімкненого приголосного [k] у позиції перед щілиним [s] у слові [sqk'sJd];
- 2) якісна редукція (*втрата чіткості тембру голосної*) у ненаголошеній позиції у службових словах, які мають слабку (редуковану) форму вимови [sq], qnd];
- 3) кількісна редукція (скорочення тривалості звучання голосного у ненаголошеній позиції) у слабкій формі особового займенника [wI].

9. I'll show it to you tomorrow, when I have free time.

all 'SEV It tq ju tq\mPrEV| wen al hXv 'frJ \talm||

Згідно правил синтагматичного членування висловлення це складнопідрядне речення з підрядним обставинним реченням часу поділяється на дві синтагми (кожна з яких відповідає певній структурній частині речення).

Фразовим наголосом у кінцевій синтагмі виокремлено слова [hXv, frJ, talm]. Семантичним ядром синтагми є слово [talm]. За комунікативним типом це висловлення є розповідним реченням, тому кінцева синтагма вказує на завершеність думки, категоричність, визначеність і не вимагає продовження. Комунікативний тип речення визначає вибір низького спадного тону (the Low Fall) у ядрі синтагми. Структура кінцевої інтонаційної групи: the Pre-Head + the Stepping Head + the Nucleus.

Фразовим наголосом у некінцевій синтагмі виокремлено слова [SEV, tq'mPrEV]. Семантичним ядром синтагми є наголошений склад слова [tq'mPrEV]. Ця синтагма характеризується закінченістю думки, семантичною завершеністю і не вимагає продовження. Це зумовлює вибір низького спадного

тону (the Low Fall) у ядрі синтагми. Структура цієї некінцевої інтонаційної групи: the Pre-Head + the High Level Head + the Nucleus + the Tail.

В аналізованому реченні наявні фонетичні явища, які охоплюють специфіку вимови англійських голосних та приголосних у зв'язному мовленні:

1) втрата прориву/вибуху на межі слів [lt tq], оскільки проривна приголосна фонема [t] передує аналогічній проривній приголосній фонемі;

2) прогресивна асиміляція за роботою голосових зв'язок у сполученні глухого приголосного [f] і сонанта [r] у слові [frʃ] (часткове оглушення сонанта);

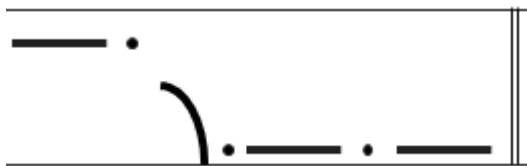
3) якісна редукція (*втрата чіткості тембру голосної*) у ненаголошеній позиції у службових словах, які мають слабку (редуковану) форму вимови [tq];

4) кількісна редукція (скорочення тривалості звучання голосного у ненаголошеній позиції) у слабкій формі особового займенника [ju].

5) нульова редукція (повне зникнення звуків) у допоміжному дієслові *will* у скороченій формі *I'll* ['all].

10. Shut the door for heavens sake!

'sAt Dq \dL fq ,hevqnz ,selk||

За комунікативним типом це речення є наказовим. Згідно з правилами синтагматичного членування висловлення це речення складається з однієї синтагми, оскільки у кінці речення вставні слова не формують окремої синтагми. Відповідно, вони не наголошуються і продовжують мелодику попередньої смислової групи. Однак, інколи вставні слова у кінці речення можуть мати частковий наголос, залежно від ступеня їхньої семантичної значимості.

Фразовим наголосом у цій синтагмі виокремлено слова [sAt, dL]. Частковим фразовим наголосом виокремлено слова [hevqnz, selk]. Семантичним ядром синтагми є слово [dL]. Вибір низького спадного тону (the Low Fall) у ядрі синтагми зумовлений комунікативним типом речення. Структура цієї інтонаційної групи: the High Level Head + the Nucleus + the Tail.

В аналізованому реченні наявні фонетичні явища, які охоплюють специфіку вимови англійських голосних та приголосних у зв'язному мовленні:

1) регресивна асиміляція за місцем утворення перешкоди на межі слів [sAt Dq], оскільки апікально-альвеолярний звук [t] під впливом міжзубного [D] також стає міжзубним або зубним;

2) якісна редукція (втрата чіткості тембру голосної) у ненаголошеній позиції у службових словах, які мають слабку (редуковану) форму вимови [Dq, fq].

6. LIST OF SENTENCES FOR PHONETIC ANALYSIS

Перелік речень для фонетичного аналізу

1. Can you post these letters for me, Michael?
2. Mr. and Mrs. Thompson, their father and mother, are coming next week.
3. Why didn't you put on your new dress, Betsy?
4. Helen, my group-mate, is a very diligent student.
5. Mike, open the window, please.
6. As far as know, Chinese is more difficult than Spanish.
7. Tell me, little Pete, what would you like to eat.
8. Children, don't make that noise, please.
9. My little sister is in the back garden, by the way.
10. Meet my friend, Daddy.
11. He is a clever, hardworking student, a first-class footballer, and a good runner.
12. She is always glad to see you, Mary.
13. My friend, Michael Dobson, is a second-year student, you know.
14. He must pay a lot of money for the house and the furniture.
15. It's an early bird that catches the worm.
16. I don't know English pretty well, you know.
17. Let's get that red taxi, Bob.
18. Take care of the pence, and the pounds will take care of themselves.
19. When the white nights come, people try to spend more outdoors.
20. There are three rooms, a kitchen, a bathroom, and a hall in our flat.
21. Will you read louder, please?
22. To the right of the dining table, there is a sideboard.
23. How many rooms are there in your flat?
24. At the opposite wall, there is a dressing table.
25. There is a table, some desks, and a chair in the classroom.
26. Is there much or little furniture?
27. The furniture is modern and quite new, isn't it?
28. As a matter of fact, the exception proves the rule.
29. Mum, isn't that red coat too big for me?
30. Eat at pleasure, drink with measure.

7. RECOMMENDED LIST OF POEMS FOR RECITATION

Рекомендований перелік поезій для декламації

DAFFODILS

by William Wordsworth

I wandered lonely as a cloud
That floats on high o'er vales and hills,
When all at once I saw a crowd,
A host, of golden daffodils;
Beside the lake, beneath the trees,
Fluttering and dancing in the breeze.
Continuous as the stars that shine
And twinkle on the milky way,
They stretched in never-ending line
Along the margin of a bay:
Ten thousand saw I at a glance,
Tossing their heads in sprightly dance.

The waves beside them danced; but
they

Out-did the sparkling waves in glee:
A poet could not but be gay,
In such a jocund company:
I gazed – and gazed – but little thought
What wealth the show to me had
brought:

For oft, when on my couch I lie
In vacant or in pensive mood,
They flash upon that inward eye
Which is the bliss of solitude;
And then my heart with pleasure fills,
And dances with the daffodils.

“HOPE” IS THE THING WITH FEATHERS

by Emily Dickinson

“Hope” is the thing with feathers –
That perches in the soul –
And sings the tune without the words –
And never stops - at all –

And sweetest – in the Gale – is heard –
And sore must be the storm –

That could abash the little Bird
That kept so many warm –

I've heard it in the chillest land –
And on the strangest Sea –
Yet – never – in Extremity,
It asked a crumb – of me.

THE ARROW AND THE SONG

by Henry Wadsworth Longfellow

I shot an arrow into the air,
It fell to earth, I knew not where;
For, so swiftly it flew, the sight
Could not follow it in its flight.

I breathed a song into the air,
It fell to earth, I knew not where;

For who has sight so keen and strong,
That it can follow the flight of song?

Long, long afterward, in an oak
I found the arrow, still unbroke;
And the song, from beginning to end,
I found again in the heart of a friend.

TWILIGHT

by George Gordon Byron

It is the hour when from the boughs
The nightingale's high note is heard –
It is the hour – when lovers' vows
Seem sweet in every whisper'd word –
And gentle winds and waters near
Make music to the lonely ear.
Each flower the dews have lightly wet,
And in the sky the stars are met:

And on the wave is deeper blue,
And on the leaf a browner hue –
And in the Heaven, that clear obscure
So softly dark – and darkly pure,
That follows the decline of day
As twilight melts beneath the moon
away.

THE RAINY DAY

by Henry Wadsworth Longfellow

The day is cold, and dark, and dreary;
It rains, and the wind is never weary;
The vine still clings to the mouldering
wall,
But at every gust the dead leaves fall,
And the day is dark and dreary.

My life is cold, and dark, and dreary;
It rains, and the wind is never weary;
My thoughts still cling to the mouldering

Past,
But the hopes of youth fall thick in
the blast,
And the days are dark and dreary.

Be still, sad heart! And cease repining;
Behind the clouds is the sun still shining;
Thy fate is the common fate of all,
Into each life some rain must fall,
Some days must be dark and dreary.

NO ENEMIES

by Charles Mackay

You have no enemies, you say?
Alas! my friend, the boast is poor;
He who has mingled in the fray
Of duty, that the brave endure,
Must have made foes! If you have none,
Small is the work that you have done.
You've hit no traitor on the hip,
You've dashed no cup from perjured lip,
You've never turned the wrong to right,
You've been a coward in the fight.

SHE WALKS IN BEAUTY

by George Gordon Byron

She walks in beauty, like the night
Of cloudless climes and starry skies;
And all that's best of dark and bright
Meet in her aspect and her eyes;
Thus mellowed to that tender light
Which heaven to gaudy day denies.

One shade the more, one ray the less,
Had half impaired the nameless grace
Which waves in every raven tress,

Or softly lightens o'er her face;
Where thoughts serenely sweet express,
How pure, how dear their dwelling-place.

And on that cheek, and o'er that brow,
So soft, so calm, yet eloquent,
The smiles that win, the tints that glow,
But tell of days in goodness spent,
A mind at peace with all below,
A heart whose love is innocent!

I SAW THEE WEEP

by George Gordon Byron

I saw thee weep – the big
 bright tear
Came o'er that eye of blue,
And then me thought it did appear
A violet dropping dew.

I saw thee smile – the sapphire's
 blaze
Beside thee ceased to shine,
It could not match the living rays
That filled that glance of thine.

As clouds from yonder sun receive
A deep and mellow dye,
Which scarce the shade of
 coming eve
Can banish from the sky,

Those smiles unto the moodiest
 mind
Their own pure joy impart,
Their sunshine leaves a glow
 behind
That lightens o'er the heart.

SUCCESS IS COUNTED SWEETEST

by Emily Dickinson

Success is counted sweetest
By those who ne'er succeed.
To comprehend a nectar
Requires sorest need.

Not one of all the purple Host
Who took the Flag today

Can tell the definition
So clear of victory

As he defeated – dying –
On whose forbidden ear
The distant strains of triumph
Burst agonized and clear!

THE POOR ORPHAN CHILD

by Charlotte Brontë

(From Jane Eyre, chapter three)

My feet they are sore, and my limbs they are weary;
Long is the way, and the mountains are wild;
Soon will the twilight close moonless and dreary
Over the path of the poor orphan child.

Why did they send me so far and so lonely,
Up where the moors spread and grey rocks are piled?
Men are hard-hearted, and kind angels only
Watch o'er the steps of a poor orphan child.

Yet distant and soft the night breeze is blowing,
Clouds there are none, and clear stars beam mild,
God, in His mercy, protection is showing,
Comfort and hope to the poor orphan child.

Ev'n should I fall o'er the broken bridge passing,
Or stray in the marshes, by false lights beguiled,
Still will my Father, with promise and blessing,
Take to His bosom the poor orphan child.

There is a thought that for strength should avail me,
Though both of shelter and kindred despoiled;
Heaven is a home, and a rest will not fail me;
God is a friend to the poor orphan child.'

ON THE DEATH OF ANNE BRONTË

by Charlotte Brontë

There's little joy in life for me,
And little terror in the grave;
I've lived the parting hour to see
Of one I would have died to save.

Calmly to watch the failing breath,
Wishing each sigh might be the
last;
Longing to see the shade of death
O'er those beloved features cast.

The cloud, the stillness that must part
The darling of my life from me;
And then to thank God from my heart,
To thank Him well and fervently;

Although I knew that we had lost
The hope and glory of our life;
And now, benighted, tempest-tossed,
Must bear alone the weary strife.

SPEAK OF THE NORTH! A LONELY MOOR

by Charlotte Brontë

Speak of the North! A lonely moor
Silent and dark and tractless swells,
The waves of some wild streamlet pour
Hurriedly through its ferny dells.

Profoundly still the twilight air,
Lifeless the landscape; so we deem
Silently lights the unclouded skies.

Till like a phantom gliding near
A stag bends down to drink the stream.

And far away a mountain zone,
A cold, white waste of snow-drifts lies,
And one star, large and soft and lone,

I HEARD THE STARS SING

by Judith Brontë

Have you ever heard the stars sing;
Beheld a brilliant moon when it beams?
Or seen the gazelle leap for joy,
As if a tightly wound up toy?

I've seen clouds dancing with the
breeze,
Kept in time by the directing trees.
Sunlight floods every fiber and pore,

As plants raise their heads to ask for
more.

Birds add their voice to the
orchestration,
Playing every day, in every nation.
Have you ever heard the twinkling stars
sing,
Praises and honor to an All-Wise King?

I HAVE ASKED YOUR HAND TO WED

by Judith Brontë

Can you say, that you are mine,
Not just now, but for all time?

Do not lie, please tell me true,
My heart waits, to hear from you.

Some have thought, that love is blind,
Still God said, to seek and find.

Can you find, your way to me?
Come and set, my poor heart free.

You once said, our love would last-
For all time, it would stand fast.

Were those words, a wish I dreamed,
When you were, just as you seemed?

Did I see, or was I blind,
Tell me now, what's on your mind.

Should two walk, through this hard life,
Void of love, a man and wife?

I have asked, your hand to wed,
Could I get, your heart instead?

SO MUCH

by Judith Brontë

So much pain – You bore for me,
So much shame upon the tree.

So much blood – You spilled that day,
So much sin You washed away.

So much help – You offer free,

So much grace You give to me.

So much love – to me impart,
So much more a tender heart.

So much love – for me you give,
So much more for You I live.

EVERY DAY

by Judith Brontë

Every day ...
You hold me up.
Every day ...
With me you sup.

Every day ...
I hear your voice.
Every day ...
I rejoice.

Every day ...
You teach me love.
Every day ...
You send your dove.

Every day ...
My love renew.
Every day ...

For me, this do.

Every day ...
I ask Your grace.
Every day ...
You show Your face.

Every day ...
You stand with me.
Every day ...
Is filled with glee.

Every day ...
Keep pure and true.
Every day...
Fill it with You.

Thank you for every day!

ON THE SADNESS OF WEDDING DRESSES

by James Galvin

On starless, windless nights like this
I imagine
I can hear the wedding dresses
Weeping in their closets,
Luminescent with hopeless longing,
Like hollow angels.

They know they will never be worn again.
Who wants them now,
After their one heroic day in the limelight?
Yet they glow with desire
In the darkness of closets.
A few lucky wedding dresses
Get worn by daughters – just once more,
Then back to the closet.
Most turn yellow over time,

Yellow from praying
For the moths to come
And carry them into the sky.
Where is your mother's wedding dress,
What closet?
Where is your grandmother's wedding dress?
What, gone?
Eventually they all disappear,
Who knows where.
Imagine a dump with a wedding dress on it.
I saw one wedding dress, hopeful at Goodwill.
But what sad story brought it there,
And what sad story will take it away?
Somewhere a closet is waiting for it.
The luckiest wedding dresses
Are those of wives
Betrayed by their husbands
A week after the wedding.
They are flung outside the double-wide,
Or the condo in Telluride,
And doused with gasoline.
They ride the candollescent flames,
Just smoke now,
Into a sky full of congratulations.

REFERENCES

Використана література

1. Авраменко Б. В. Теоретична фонетика сучасної англійської мови: навч. посібник. Одеса : видавець Букаєв В. В., 2019. 93 с.
2. Гороть Є. І., Коляда Е. К., Лісінська Т.Ю., Малімон Л.К., Павлюк А.Б., Рогач О.О. Англійська мова для початківців. Луцьк: РВВ „Вежа” Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. 326 с.
3. Колесник О. С., Гаращук Л. А., Гаращук К. В. Теоретична фонетика англійської мови : навч. посібник для студентів факультетів іноземних мов. Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2015. 226 с.
4. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства: підручник. Київ : ВЦ «Академія», 2006. 424 с.
5. Навчальні матеріали з практичної фонетики англійської мови для студентів I курсу, спеціальність *англійська мова*. 3-є вид. випр. і доп. / Укладачі: В. Ю. Парашук, М. П. Дворжецька. Кіровоград : РВГ ІЦ КДПУ, 2003 180 с.
6. Brown A. Pronunciation and Phonetics. A Practical Guide for English Language Teachers. Taylor & Francis, 2014. 324 p.
7. Carr P. English Phonetics and Phonology: An Introduction, 3rd Edition. Wiley-Blackwell, 2019. 256 p.
8. Carley P., Mees I. M., Collins B. English Phonetics and Pronunciation Practice. Taylor & Francis, 2017. 328 p.
9. Collins B., Mees I. M., Practical Phonetics and Phonology. A Resource Book for Students. Routledge, 2013. 329 p.
10. Cunningham S., Bowler B. New Headway Pronunciation Course (Intermediate). Oxford : Oxford University Press, 2004. 63 p.
11. Cotton D., Falvey D., Kent S., Lebeau I., Rees G. New Language Leader Upper-Intermediate. Coursebook, 2nd Edition. Pearson Education Ltd, 2015. 184 p.
12. Lorenz F. Basics of Phonetics and English Phonology. Logos Verlag Berlin, 2012. 160 p.
13. Marks J. English Pronunciation in Use: Self-study and classroom use, Elementary. Cambridge University Press, 2017, 168 p.
14. Ogden R. Introduction to English Phonetics. Edinburgh : Edinburgh University Press, 2017. 240 p.
15. Pearson English Portal. My English Lab. URL: <https://www.pearson.com/english/digitaltools/pearson-english-portal.html>
16. Roach P. English Phonetics and Phonology. A Practical Course. Cambridge: Cambridge University Press, 2009. 242 p.
17. Rogers H. The Sounds of Language. An Introduction to Phonetics. Taylor & Francis, 2014. 368 p.
18. Wells J. C. Longman Pronunciation Dictionary. Harlow, Essex : Pearson Education Limited, 2000. 1827 p.

APPENDIX

Додаток

Tongue-twisters / Скоромовки

* * *

- 1) A big black bug bit a big black dog on his big black nose!
- 2) A big bug bit a bold bald bear and the bold bald bear bled blood badly.
- 3) A bloke's bike back brake block broke.
- 4) A canner can can anything that he can, But a canner can't can a can, can he?
- 5) A cup of proper coffee in a copper coffee cup.

* * *

- 1) A dozen double damask dinner napkins.
- 2) A gentle judge judges justly.
- 3) A lump of red leather, a red leather lump.
- 4) A missing mixture measure.
- 5) A pleasant place to place a plaice is a place where a plaice is pleased to be placed.

* * *

- 1) Bad black bran bread.
- 2) Bake big batches of brown blueberry bread.
- 3) Betty beat a bit of butter to make a better batter.
- 4) Big ben blew big blue bubbles.
- 5) Big black bugs bleed blue black blood but baby black bugs bleed blue blood.

* * *

- 1) Cheap sheep soup.
- 2) Cheap ship trip.
- 3) Chester Cheetah chews a chunk of cheep cheddar cheese.
- 4) Chocolate chip cookies in a copper coffee cup.
- 5) Chop shops stock chops.

* * *

- 1) Do drop in at the Dewdrop Inn.
- 2) Does this shop sport short socks with spots?
- 3) Don't pamper damp scamp tramps that camp under ramp lamps.
- 4) Double bubble gum, bubbles double.
- 5) Draw drowsy ducks and drakes.

* * *

- 1) Each Easter Eddie eats eighty Easter eggs.
- 2) Eddie edited it.
- 3) Eleven benevolent elephants.
- 4) Elizabeth has eleven elves in her elm tree.
- 5) Ere her ear hears her err, here ears err here.

* * *

- 1) False Frank fled Flo Friday.
- 2) Few free fruit flies fly from flames.
- 3) Flies fly but a fly flies.
- 4) Four furious friends fought for the phone.

5) Fran feeds fish fresh fish food.

* * *

1) Gale's great glass globe glows green.

2) Give me the gift of a griptop sock: a drip-drape, ship-shape, tip-top sock.

3) Give Mr. Snipe's wife's knife a swipe.

4) Gobbling gorgoyles gobbled gobbling goblins.

5) Great glass globes gleam green.

* * *

1) He threw three free throws.

2) Her whole right hand really hurts.

3) How can a clam cram in a clean cream can?

4) How many berries could a bare berry carry, if a bare berry could carry berries? Well they can't carry berries (which could make you very wary) but a bare berry carried is more scary!

5) How many cans can a canner can if a canner can can cans? A canner can can as many cans as a canner can if a canner can can cans.

* * *

1) I bought a box of biscuits, a box of mixed biscuits, and a biscuit mixer.

2) I can think of six thin things and of six thick things too.

3) I miss my Swiss Miss. My Swiss Miss misses me.

4) June sheep sleep soundly.

5) Just think that sphinx has a sphincter that stinks!

* * *

1) Keenly cleaning copper kettles.

2) Ken Dodd's dad's dog's dead.

3) Kiss her quick, kiss her quicker, kiss her quickest!

4) Knapsack straps.

5) Kris Kringle carefully crunched on candy canes

* * *

1) Larry sent the latter a letter later.

2) Lesser weather never weathered lesser wetter weather.

3) Lily ladles little Letty's lentil soup.

4) Listen to the local yokel yodel.

5) Little Mike left his bike like Tike at Spike's.

* * *

1) Mary Mac's mother's making Mary Mac marry me.

2) Meter maid Mary married manly Matthew Marcus Mayo, a moody male mailman moving mostly metered mail.

3) Miss Smith lisps as she talks and lists as she walks.

4) Miss Smith's fish-sauce shop seldom sells shellfish.

5) Mix, Miss, Mix!

* * *

1) Near an ear, a nearer ear, a nearly eerie ear.

2) Never trouble about trouble until trouble troubles you!

3) Nick knits Nixon's knickers.

- 4) Nine nimble noblemen nibbled nuts
- 5) No need to light a night light on a light night like tonight.

* * *

- 1) Octopus ocular optics and A cat snaps a rat's paxwax.
- 2) Old oily Ollie oils old oily autos.
- 3) On a lazy laser raiser lies a laser ray eraser.
- 4) On mules we find two legs behind and two we find before. We stand behind before we find what those behind be for.
- 5) One black beetle bled only black blood, the other black beetle bled blue.

* * *

- 1) Pooped purple pelicans.
- 2) Paul, please pause for proper applause.
- 3) Peter Piper picked a peck of pickled peppers. Did Peter Piper pick a peck of pickled peppers? If Peter Piper Picked a peck of pickled peppers, Where's the peck of pickled peppers Peter Piper picked?
- 4) Raise Ruth's red roof.
- 5) Ray Rag ran across a rough road. Across a rough road Ray Rag ran. Where is the rough road Ray Rag ran across?

* * *

- 1) Sally sells sea shells by the sea shore. But if Sally sells sea shells by the sea shore then where are the sea shells Sally sells?
- 2) Sam's shop stocks short spotted socks.
- 3) Sarah, Sarah, sits in her Chevrolet. When she shifts she sips her Schlitz, and when she sips her Schlitz she shifts.
- 4) Scissors sizzle, thistles sizzle.
- 5) Selfish sharks sell shut shellfish.

* * *

- 1) Terry Teeter, a teeter-totter teacher, taught her daughter Tara to teeter-totter, but Tara Teeter didn't teeter-totter as Terry Teeter taught her to.
- 2) Thank the other three brothers of their father's mother's brother's side.
- 3) Wally Winkle wriggles his white, wrinkled wig.
- 4) Wetter weather never weathered wetter weather better.
- 5) What a terrible tongue twister, what a terrible tongue twister, what a terrible tongue twister...

